

Déli Hírlap

A bányásági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

Dr. VUOHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TIMIȘOARA

I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

A Janus-arcu norvég háború

Harmadik héttbe fordul a norvég földön vívott háború. Hogy azonban mi történik ebben a messzi északi országban, azt sűrű homály fedi. A hadműveletekről közölt jelentések ugyanis teljesen ellentmondók, merőben ellentétes tényeket szögeznek le úgy a szövetségesek, mint a németek híradásai. Ugyancsak fokozza a zűrzavart a rádió, amelynek jelentései mindkét részről abban a büszke megállapításban összpontosulnak: — eddig mi győzünk, az ellenségé a nagyobb veszteség. Ilyen körülmények között természetesen még csak sejteni sem tudjuk, hogy kinek fogja meghozni a pálmát a hadműveletek kimenetele. Egy bizonyosság azonban kétségtelenül rendelkezésünkre áll: gyors döntésről szó nem lehet, a skandináv földön nem lesz villámháború, mert ez a makacs küzdelem hónapokig is eltarthat, sőt igen könnyen lehetséges, hogy befordul majd az őszbe. Miért? Mert ez a harc távol esik mindkét fél támaszpontjaitól, expedíciós hadseregekkel kell harcolni és biztosítani az utánpótlást úgy hadiszerben, mint gazdaságilag a felvonulók számára.

Ebben az esetben a katonák partraszállítása és az utánpótlás a legnagyobb probléma. Az expedíciós egységeket mindenekelőtt rengeteg felszereléssel, lőszerrel, modern harci gépekkel a hazai kikötőkben kell összpontosítani. Rengeteg műszaki kelléket és készüléket követel a mostani háború. Légi- és tankelhárító ütegek kellenek, harci kocsik, bonyolult hallgatókészülékek, fény-szórók és még rengeteg más üzemanyag, amely úgyszólván ismeretlen volt a legutóbbi világháborúban. Légi úton természetesen még bonyolultabb az utánpótlás. Mindezen felül azonban még óriási veszélyeket is rejtenek ezek a tengeri akciók. Három dimenzióban, a víz színén, a víz alatt és a levegőben ólálkodik lecsapásra kész az ellenség. Egy-egy ilyen hajó, amelyben rengeteg katonaság és hadianyag van felhalmozva, adott esetben kitűnő célt mutathat. S egyetlen találat esetén a tengerbe süllyedhet az egész rakomány, pillanatok alatt elpusztulhat rengeteg drága emberélet és értékes felszerelés, mielőtt egyetlen puskalövés eldördült volna az igazi harcban.

De ha már közelednek is ezek a szállítmányok a célhoz, akkor kezdődnek igazában a partraszállás műszaki és harci nehézségei. Az előnyök is különbözőképpen mutatkoznak mindkét hadviselő fél számára ezen a terepen. Angliáé a tengerészeti fölény, viszont Németországé az aránytalanul kisebb kilométerszám, amellyel a német és norvég partok között meg kell birkózni. A németek számára e szempontból oly jelentéktelen a térbeli akadály, hogy a legnagyobb mértékben használhatják a légi szállítás előnyeit. Németország él is ezzel a hatalmas előnnyel és főleg erre a körülményre alapozza legnagyobb reményeit. A kétezer kilométer hosszú Norvégiában mindezek ellenére is igen nehéz az előrehaladás. A döntés alaposan kitelődhatik. Mert ha nincsenek is erődvonalak a két küzdő fél között, de annál nehezebb a terep a haderők csak igen lassan, a legnagyobb óvatossági szempontok figyelembevételével gyülekezhetnek. Olyan hadjárat ez, amely mindenekelőtt türelmet és időt kíván.

A norvég háború tehát minden valószínűség szerint hosszú lesz és panasos. Amint az előjelekből látható, ennek szükségességét mindkét hadviselő fél már belátta. Csak szegény Norvégia, ez a kicsiny és fekvővonalú ország forja végeredményben mindjebb összesorvadó élével megfizetni ennek a túrlemnek az árát. Most már csak egyről van szó. Hogy az angol-

loké, vagy a németeké legyen-e Norvégia minden hadászati és gazdasági értékeivel együtt? Így válik a mellékharctérből időlegesen főharctér. Ezek a műveletek azonban végeredményben egy szegény kis semleges országot fognak legjobban sújtani, egy országot, amely hiába el-

lenkezett kétségbeesetten minden beavatkozás ellen, mégis csak lesújtott rá a végzet. És máris felmerül az újabb kérdés: mi lesz Svédországgal? Vajjon elkerüli-e valami csoda révén a másik skandináv testvérállam a már-már határain áthatapódzó háborút?

Hét fronton folyik a harc Norvégiában

A német sajtó az angol flotta nagy veszteségét jelenti Elverumot és Hamart a németek kiűritették

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Stockholmból jelentik: A Degens Nyheter munkatársa jelenti a svéd-norvég határról, hogy Trondjhemtól északra, Weldarsrora környékén,

a német és angol csapatok között harc folyt le.

Weldarsrora fontos közlekedési csomópont, a honnan Trondjhemből a svéd határ felé ágaznak el az utak. A harcok vasárnap hajnalban kezdődtek és az eredmény még ismeretlen.

Állítólag a város lángokban áll.

Namsos városkát a német repülőgépek lángba borították. Támadást indítottak a Namsos-

grongi vasútvonal ellen is, de itt a károk jelentéktelenek.

Stockholmból jelentik: Norvég diplomáciai körökből származó értesülések szerint a norvégok hét különböző fronton harcolnak. Narvik, Levanger, Trondhjem, Hegra, Stavanger és Bergen városoknál, valamint egy hosszabb déli szakaszon. Ez Höfnosnál indul ki és a Mjös tó mentén, Hamaron át és Elverumtól délre halad a svéd határig. Erre a frontszakaszra érkeztek az angol segédcsoportok. Hegra erődítmény továbbra is ellenáll, parancsnoka, Holpermann tábornok, vezérkari tiszt, aki a katonai iskolát Párisban végezte.

Tankokkal és nehéz felszereléssel támadnak az angolok

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség norvégiai munkatársa közli: Brit csapatok akcióba léptek Oslotól északra, miként azt a norvég hivatalos közlemény is jelentette. Svéd források szerint

az angol egységek tankokkal és nehéz hadfelszerelési anyaggal rendelkeznek és megteremtették az összeköttetést a norvég hadsereggel a Mjös-tavától északra, ahol Hamar is fekszik.

Az angol csapatok Andasnesből vagy Lerdalből, esetleg mindkét parti helységről érkeztek. A németek megkísérelték, hogy az Andasnes felé vezető vasútvonalat elvágják Dombaenál, amely 80 kilométernyire fekszik a délkeleti partvidéktől. Ide ejtőernyős különítményeket rendeltek ki, de a legutolsó jelentések szerint Dombas még mindig a norvégok kezében van. Trondhjem város 70 ezer főnyi lakosságának fele eltávozott. Narviktól északra a németeknek háromezer főből álló hadereje körül van zárva.

HAMAR ISMÉD NORVÉG KÉZBEN VAN

A Havas ügynökség jelenti: A norvég követ-ség hivatalosan közölte, hogy

a norvég és brit haderők elfoglalták Hamar városát,

amely néhány napon át német kézben volt. Az Aftenbladet ugyanezt a hírt közli. A brit és norvég haderők a Mjös tótól keletre helyezkedtek el. Azt hiszik, hogy a németek kivonultak Elverumból, de ezt a hírt még nem erősítették meg. Stockholmban nagy meglepetést keltett Hamar városának visszafoglalása.

OSLOTÓ ÉSZAKRA A NORVÉGEK VISSZAVONULTAK

A Havas ügynökség stockholmi jelentése szerint Hamar és Elverum városokat a németek kiűritették.

A Havas ügynökség jelentése szerint az angol és francia csapatok partraszállítása Norvégiában tovább folyik. Narviknál a helyzet változatlan. Dél-norvégiában Oslotól északra a norvégok új védelmi vonalakba vonultak vissza.

EJTŐERNYŐS NÉMET KÜLÖNÍTMÉNYEK MUNKÁBAN

A Reuter iroda norvégiai külön tudósítója jelenti: Szombaton Namsos és Grong helységei között harcok voltak és az angol-norvég csapatok kielégítő eredményt értek el. Grong 40 kilométernyire van keletre Namsostól, ahol a szövetséges haderők partraszálltak. Hírek keltek szárnyra arról is, hogy Trondhjem közelében is harcok folynak. Megállapítható, hogy német ejtőernyős különítmények hadműveleteket kezdtek ezen a vidéken.

Tizenkét nap alatt 90 angol hajó süllyedt el

Berlinből jelentik: A DNE közli a „12 Uhr. blatt“ című lap cikkét, amely megállapítja, hogy a norvég partok mentén az elmúlt tizenkét nap alatt lefolyt ütközetek során összesen 90 angol harcra egység pusztult el. A veszteség a következőképpen oszlik meg: Négy elsővonalbeli hajó, egy repülőgépanyahajó, négy elsőosztályú cirkáló, tíz másodosztályú cirkáló, tizenkét torpedóromboló, tizenhárom tengeralattjáró, tizenöt szállítóhajó, huszonkilenc repülőgép és más négy hajó.

ÓRIÁSI ZSÁKMÁNY BIRTOKABA KERÜLTEK A NÉMETEK

Berlinből jelentik: A Német Távíratok Iroda közli: Norvégiának a német csapatok által megszállott vidékeiről érkezett jelentések arra mutatnak, hogy még nem lehet áttekinteni az ország déli részén levő városokban ejtett zsákmányt, a hadianyag és a fegyverek mennyiségét. Az utóbbi napokban a kikötőkben újabb nagyobb raktárakat fedeztek fel. Így Bergenben 380.000

katonai bakancsot találtak, amelyeket Norvégiából Angliába akartak szállítani.

A TRONDHJEM KÖRÜLI HARCOK LEFOLYÁSÁT TITOKBAN TARTJÁK

Francia katonai körökben kijelentették, hogy teljes együttműködés jött létre az expedíciós haderők vezérkari tisztjei és a norvég főparancsnokság között. A szövetségesek haditerve a legkielégítőbb módon halad a megvalósulás felé. Francia katonai körökben nagy optimizmussal tekintenek a norvégiai hadműveletek elé. Narvik környékén semmi jelentősebb esemény nem történt, kivéve azt, hogy a németek légi úton küldenek csapaterősítéseket.

A Trondhjem körül folyó hadműveleteket a legnagyobb titoktartással kezelik.

Azok a hírek, amelyek az ottani nagy harcokról folynak, csak fenntartással fogadhatók el. A norvégok új hadállásaikban a Svédország felé vezető utakat védik meg.

Az angol légügyi minisztérium közli, hogy hétfőre virradó éjszaka az angol repülőgépek újabb támadást intéztek Stavanger ellen. Az erős német légharóító tűz ellenére több gyújtó- és robbanó bombát dobtak le.

Hivatalos harctéri jelentések

Német támadás a Mjøs-főnél

Stockholmból jelentik: A norvég hadvezetőség vasárnap este az alanti hivatalos jelentést adta ki:

Április 20-án a német csapatok megtámadták a Mjøs-tó mindkét partján levő állásainkat. A pályaudvar közelében egy ház kigyulladt. Számos német repülőgép északi irányban haladt Trondhjem felé. Egy német repülőgépet lelőttünk.

PARIS KÖRNYÉKE FÖLÖTT SZÁLLTAK EL A NÉMET REPÜLŐK

Párisból jelentik: A francia hivatalos jelentés közli, hogy a Moseltől keletre francia járőrök tevékenykedtek. A norvégiai eseményekkel kapcsolatban közli a jelentés, hogy április 20-án az ellenség hatalmas légi tevékenységet fejtett ki. Nansosra sok bombát dobtak le és a város nagy károkat szenvedett. Egy francia csapatszallító-gőzös, amelyről a csapatok már partraszálltak, elsüllyedt. Emberéletben nem esett kár.

A Havas-ügynökség magyarító közleménye szerint az utolsó 24 órában erősen fokozódott a nyugati arcvonalon a légi tevékenység. Francia részről sok éjjeli és nappali felderítő utat végeztek Németország fölött. A németek hasonló módon jártak el és sok német repülőgépet figyeltek meg Észak-, Nyugat- és Közép-Franciaország területe fölött, sőt egyes német repülőgépek eljutottak Páris környékéig is, de a főváros fölé nem repültek. Az angol repülőgépek felderítései során négy német repülőgépet lőttek le. A Bliès környékén némi tűzérési tevékenység folyt, a Moseltől keletre két francia és német járőr összetalálkozott és helyi jellegű csetepatét vívott.

AZ ANGOL SAJTÓ A SZOVJET MAGATARTÁSÁRÓL

Londonból jelentik: Az európai helyzetet vizsgálva az Observer diplomáciai szerkesztője a következőket írja:

A norvégiai eredmények legfontosabbja az, hogy mindazok a semleges országok, amelyek német támadásoknak lehetnek kitéve, elhatározták, hogy akciót kezdenek, mielőtt még késő lesz. A „Quislingek” eltávolítása egy határozott akció eredménye. A semleges országok megértették, hogy a norvégiai nemzeti szociálisták nem aknázhadják alá az országot és az ellenállást sem gáncsolhatják el. Újabb erős diplomáciai akció indult meg Németország ellen az angol-szovjet tárgyalások megindulásával. A szövetségesek szempontjából rendkívül fontos, hogy

meggátolják Németországot a Szovjet kihasználásában.

A Szovjet-kezdemenyezésnek az volt a célja, hogy beigazolja, miszerint Szovjetország nem óhajt Németország szövetségesévé válni. Ezzel magyarázható, hogy a szovjet rádióhadjárát Törökország ellen megszünt, valamint hogy az orosz és jugoszláv kereskedelmi kapcsolatok felvétele küszöbön áll.

Londonból jelentik: A Times vezércikkben foglalkozik azokkal az előnyökkel, amelyeket a szövetségesek eddig Norvégiában megszereztek. Bármilyen legyen is a harc eredménye, a haditengerészet értéke fényes módon igazolást nyert. A harcok során a németek azt hitték, hogy óriási károkat okozhatnak az angol hadiflottának, de az eredmény azt igazolta, hogy saját flottájuk nagyrésze elpusztult. Az angol hadiflotta főlé-

nye tehát most sokkal nagyobb, mint két héttel ezelőtt volt.

„KEMÉNY HÁBORÚ LESZ” — MONDJA AZ ANGOL HADÜGYMINISZTER

Stanley angol hadügyminiszter vasárnap este a rádióban beszédet mondott, amelynek során kijelentette, hogy ez a háború ugyan kemény lesz, de Angliának feltétlenül győznie kell, mert a civilizáció nem élne túl a szövetségesek vereségét.

RENDKÍVÜLI INTÉZKEDÉSEK STOCKHOLMBAN

Hágából jelentik: A Telegraf című lap foglalkozik a legutóbbi események következtében elrendelt svéd óvintézkedésekkel. A lap szerint Stockholm uccáin katonai járőrök cirkálnak, a kikötőkben pedig hadihajók horgonyoznak. Az idegen hajók tengerészei, a kapitány kivételével nem léphetnek svéd területre.

A DÁN MUNKÁSSZINDIKÁTUSOK ALAVETIK MAGUKAT A HELYZETNEK

Kopenhágából jelentik: A Német Távíratok Iroda jelenti, hogy a dán szindikátusok szövetsége határozati javaslatot fogadott el, amely szerint a dán munkások, figyelembe véve a jelenlegi körülményeket, lojálisan követik a kormány rendelkezéseit, amelyek az ország érdekeit és a dán nép jövőjét vannak hivatva szolgálni.

IDEGEN REPÜLŐGÉPEK BELGIUM FÖLÖTT

Brüsszelből jelentik: A belga nemzetvédelmi minisztérium közleményt adott ki, amely szerint szombaton este és vasárnap éjszaka idegen repülőgépek szálltak el az ország déli és északi részein. Tegnap hajnalban ezek az átrepülések folytatódtak. A légvédelem munkába lépett és a belga kormány tiltakozásra készül úgy Berlinben, mint Londonban.

Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök nyilatkozata

Párisból jelentik: Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök a Paris Soir munkatársának nyilatkozatot adott és többek között a következőket mondotta: — Határaink bármilyen veszélyeztetése kétszen talál bennünket arra, hogy fegyverrel védelmezzük meg azokat. Nagyon meg vagyunk elégedve, hogy kereskedelmi kapcsolataink Franciaországgal a fejlődés útjain vannak és reméljük, hogy a baráti kapcsolatok továbbra is fennmaradnak.

A miniszterelnök a külföldi kérdésekre vonat-

kozóan hangsúlyozta, hogy Jugoszlávia külpolitikáját 1939 szeptember 4-én a legpontosabban meghatározták és ezt a meghatározást még jobban megvilágította a Balkán-szövetség értekezletének hivatalos közleménye. Semlegesek vagyunk — folytatta a miniszterelnök — és meg akarjuk őrizni azt. Nem kérünk semmit szomszédainktól, de ugyanakkor azt is hangsúlyozzuk, hogy semmiről sem mondunk le mások előnyére.

(Radior)

Munka és jókedv

zászlók

1.50x3 méter és 3x6 méter nagyságban készen kaphatók a

Néparóházban

TIMISOARA I.
Piata Unirii 13. sz. a.

OLASZORSZÁG ÉS A SZOVJET HELYZETE AZ ANGOL SAJTÓ TÜKRÉBEN

Londonból jelentik: A hétfőn megjelent angol lapok a szövetségeseknek Olaszországgal és Szovjet-Oroszországgal való viszonyával foglalkoznak. A Times azt írja, hogy Reynaud Paul és Halifax lord nyilatkozatai Olaszországot és Oroszországot illetően a baráti érzelmek kifejezői és azt a célt szolgálják, hogy emlékeztessenek, miszerint Németország az egyetlen ellenség. Ebből azonban az is következik, hogy nem hátrálnak meg, ha más nemzetek azt hiszik, hogy közbe kell lépniük. — A Daily Telegraph felhívja a figyelmet arra, hogy a szövetségesek flottái uralkodnak a Földközi-tengeren és hogy Anglia, Franciaország és Törökország őrzi a Földközi-tenger három legfontosabb kikötőjét. Különben a szövetségesek Olaszország javát akarják, mert hiszen Reynaud ezeket jelentette ki: Olaszország fejlődésének biztosítása a tartós béke egyik legfőbb feltétele.

A News Chronicleben Vernon Bartlet azt állítja, hogy bizonyos feltevések mutatkoznak abban a tekintetben, hogy Oroszország elragadtatása a német kormányrendszer irányában fokozatosan csökken. — A Daily Herald azt írja, hogy ha Oroszország becsületes semlegességet tanúsít, annak nagy előnye lesz az angol-orosz kereskedelmi összeköttetésben.

LÉGIHARCOK A NYUGATI FRONTON

Párisból jelentik: A Franciaországban küzdő angol légihaderő főparancsnoksága közli: Vasárnap délelőtt 8 angol felderítőgép talákozott 13 Messerschmidt 109 típusú géppel Saarlautern közelében. Az angolok megtámadták az ellenséget és a harc során két német repülőgépet lelőttek. Egy harmadik gép elvesztette egyensúlyát és kényserleszállást hajtott végre. Délután rendkívül erős és veszélyes repülőgépkülönítménnyel vették fel a harcot az angol cirkáló gépek. Ekkor két Messerschmidt gépet lőttek le, amelyek francia területen értek földet. Azt hiszik, hogy még egy harmadik gép is elpusztult. Az egyik angol pilóta megsérült és kénytelen volt földre szállni. A többi gép visszatért támaszpontjára.

CAPITOL MA A POLLÓ

Éjjel a Place Pigall-on

Dekobra regénye nyomán. A főszerepekben:

RAIMU

Colette Darfeuil — Ginette Leclerc

Táncolunk a világ körül

18 tánc-girl élete és sorsa. A főszerepekben:

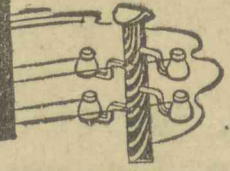
CHARLOTTE THIELE

Lucie Höflich — Harald Paulsen

Védje bőrét

a tavaszi időjárás elől NIVEA-val

Sem az Unio, sem Japán nem akarnak változtatást a csendes-tengeri helyzetben

Japán a Fülöp-szigetekre való bevándorlás megkönnyítését kéri

Washingtonból jelentik: Horinuesi japán nagykövet Hull külügyi államtitkárral folytatott 1 órás megbeszélés után kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy a tanácskozás a Csendes óceáni helyzet körül forgott. A nagykövet véleménye szerint Japán és az Egyesült Államok álláspontja a Csendes óceáni status quo és a béke fenntartása kérdésében fedi egymást. Hangsúlyozta, hogy

valótlanok azok a hírek, amelyek szerint Japánnak szándékában állana „védnökségébe venni” Holland-Indiát.

Japánban meglelégedéssel fogadták a holland kormányzatnak azt a nyilatkozatát, amelyben Amszterdam a hollandiai gyarmat ügyében semmiféle beavatkozást nem tűr.

A japán külügyminisztériumban megcáfolták azokat a jelentéseket, amelyek szerint meg-

egyezés jött volna létre Japán és az Egyesült Államok között Holland-India status-quojának fenntartása céljából. A japán lapok közlése szerint Arita külügyminiszter egyik képviselője erről a kérdéstről ezeket mondotta:

— Washingtonban a japán nagykövet az utóbbi napokban Hull külügyi államtitkárral folytatott tárgyalásai során ismertette Japán magatartását. A nagykövet ezúttal kérte a külügyi államtitkárt, hogy Washington érvényesítse befolyását a japánok bevándorlása kérdésében Manilára. A Fülöp-szigeteken ugyanis most tervezik az idegenek bevándorlásának korlátozásáról szóló új törvény kiadását, amelynek értelmében az eddig megállapított évi 2500 japán helyett ezentúl évi 500 japán bevándorlást engedélyeznek.

Orosz hajók Hankő kikötőjében

Helsinki-ből jelentik: A finn kormány a káreliai szorosban élt és onnan elköltözött finnek kincstárjegyek formájában kártalanítja. Hankő kikötőjében, amelyet az orosz kormány harminc évre bérbe vett a finnektől légitámaszpont létesítésére, már megérkeztek az első orosz tengeri egységek.

(Rador)

Robbanóanyag a csokoládés dobozban

Londonból jelentik: Az Ansboroughban kitért tűzvész ügyében megindított vizsgálat során a rendőrség csokoládés dobozokba elhelyezett robbanóanyagot talált. Abban a raktárban pedig, amely kigyulladt és leégett, olajfoltokat fedeztek fel. A szőbanforgó gazdaság környékén az utóbbi időben több gyanus személyt vettek észre.

(Rador)

Mussolini beszéde a munka ünnepén

Rómából jelentik: Róma alapításának emlékünnepén, amely egybeesik a munka ünnepével, Mussolini miniszterelnök a Palazzo Venezia-ban beszédet mondott. Többek között kijelentette, hogy ebben a pillanatban a nemzet nagyságáért fegyverkezni és dolgozni kell. Ez legyen az egész olasz nép jelszava — mondotta a miniszterelnök.

Ansaldo, a Telegrafo című lap főszerkesztője rádióbeszédében megállapította, hogy Olaszország számára a jelszó a következő:

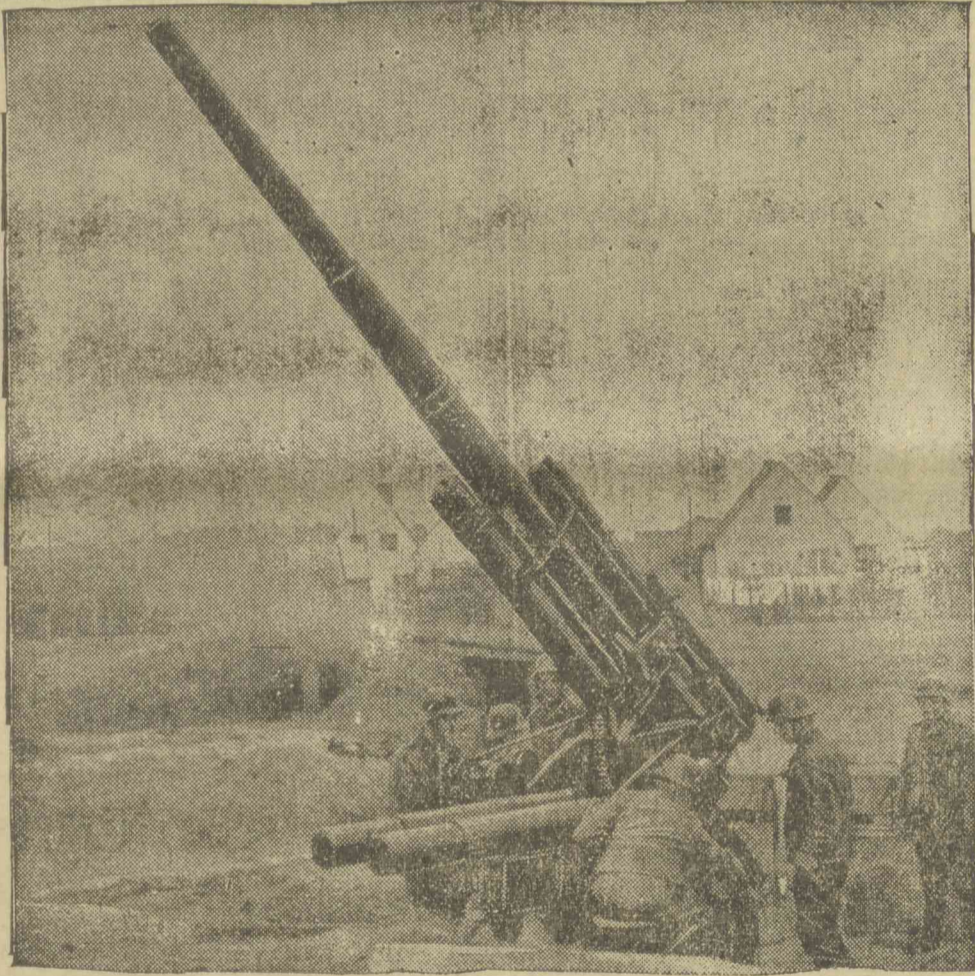
„Készen lenni egyik napról a másikra, egyik órától a másikra.”

(Rador)

Egy amerikai attasé elesett Norvégiában

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok külügyminisztériuma hivatalosan közli, hogy Lasey kapitányt, az Egyesült Államok stockholmi követségének katonai attaséját Bombas norvég helység bombázása alkalmával egy bombaszilánk megölte.

(Rador)

Léghárító ütegek Berlin körül.

Az összes hadviselő államok védekeznek a légitámadások ellen. A repülőket elleni aktív védekezési mód a harci repülőket és a léghárító ütegek. Ez a kép egy ilyen léghárító ágyút ábrázol, amely Berlin környékén áll készenlétben.

A bánati bolgárok a nemzetkisebbségi minisztertől bolgár iskolákat kérnek

Dragomir Silviu nemzetkisebbségi miniszter, aki vasárnap Aradon és Aradmegyében tartózkodott, tegnap Temestorontál-megye több községét látogatta meg. A miniszter délelőtt kilenc órakor Vingára érkezett, ahol Popovici Virgil ezredes-prefektus, Madancovici ezredes, a Nemzeti Gárda parancsnoka és Popovici Epaminonda főszolgabíró fogadták. A miniszter megtekintette a községet, a községházán fogadta az ottani felekezeti leköszöket, majd Pészakra utazott. Ott Coste Iuliu dr., a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának temesmegyei vezetője, Andrasiu Gheorghe titkár és Marcu Ilie községi titkár üdvözölték. A miniszter azután résztvett a Front pészaki tanácsának ülésén. Meglátogatta azután Billéd, Sándorháza és Kisbecskerek községeket is, délután két órakor pedig visszaérkezett Temesvárra és itt sógorának, Tieran Emil dr. alpolgár-

mesternek a vendége volt. Ebéd után fogadta a bolgár népközösség küldöttségét, amelyet Telbisz Péter dr. vezetett eléje. A bolgárok ezen alkalommal emlékiratot nyújtottak át, amelyben a tiszta bolgár lakosságú községekben bolgár Front-tanácsokat és bolgár tannyelvű elemi iskolákat, vegyes lakosságú községekben pedig a Front-tanácsban aránylagos képviselőket és az iskolákban bolgár nyelvű tagozatokat, végül Vingán bolgár tannyelvű gazdasági szakiskolát kérnek. Dragomir Silviu miniszter jóindulattal hallgatta meg az előterjesztett kérelmeket és ígéretet tett azoknak a lehetőség határain belül való teljesítésére.

Dragomir Silviu miniszter hétfőn délután Karánsebesre utazott, ahonnan Lugosra, majd Krassó-megyébe látogat el.

Sudermann

világhírű regénye!

Zarah Leander

Leo Slezak, Paul Hörbiger, Henrich Georgeh
legpompásabb filmjükben:

Magda

Kedden és szerdán a

a SCALABAN

Előadások: d. e. 11 órakor matiné, d. u. 3, 5, 1/4 10 órakor. — Csütörtökön, pénteken, szombaton nincs előadás

A „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezet és a Magyar Gazdasági Egylet közgyűlése

E hét folyamán az erdélyi magyar közgazdasági életben kivételes szerepet játszó két tömörülés tartja rendes évi közgyűlést.

Április 23-án, kedden a „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek központjának vezetősége számol be Marosvásárhelyen múlt évi munkavégzéséről, míg április 29-én az EMGE közgyűlése lesz.

A magyar közvélemény a szövetkezeti mozgalomban mindig a népi gazdasági szervezkedés legcélravezetőbb útját látta. Az utóbbi idők a szövetkezeti mozgalom fontosságát egyre jobban növelik, mert mind több értéke van a jövőbe néző gondosságnak és a kölcsönös támogatáson alapuló céltudatos összefogásnak, vagyis annak a két alapelvnek, melyeken a gyakorlati szövetkezeti mozgalom felépül.

NÉPI ÖNTUDATOT SZOLGÁLÓ MUNKAKÖZÖSSÉG.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége ma nemcsak gazdasági tényező, hanem népi öntudatot formáló munkaközösség. Az elmúlt esztendő a legnehezebbek egyike volt a Szövetség fennállása óta. Egyszerre és egyidőben kellett a pénzpiac nehézségeivel megküzdenie, tejfeldolgozó telepek mű-

Négyszázhatvanhét tagja van a „Szövetség”-központnak

A Szövetség keretében ma 467 tagszövetkezet kapcsolódik be az egységes munkaközösségbe. Ezek a szövetkezetek különféle képpen oszlanak meg, a Szövetség munkásságának sokrétűségét igazolva. A hitelszövetkezeteken kívül van 140 tejszövetkezet, 2 feldolgozó telep, amelyek vaj számára külföldön is piacot és megbecsülést szereztek. A tojáserősítés is mind nagyobb fontosságra kap s talán rövidesen elérjük azt az időt, amikor a tojástermelés bel- és külföldi értékesítésének hasznából a gazda is részesedik. Van továbbá 3 fakitermelő, egy kender, és lenfeldolgozó, 11 iparos, 2 borértékesítő, egy paprikamalom-szövetkezet, négy malomszövetkezet, egy gyékényfonó szövetkezet, két főiskolás szövetkezet: az Alfa és a Méhkas, amelyek működése becslétekre válik a magyar főiskolásoknak. Minden elismerést megérdemel az a munka, amelyet a Szövetség, a magyar háziipar felkarolása terén úttörőként magára vállalt és amelynek célját szolgálja a Pitvar szakosztály is.

Ezt a rendkívül szétágazó munkakört egységbe vonni már egymagában is olyan feladat, amelyre csak olyanok vállalkozhatnak, akiknél a szakismeret, gyakorlati jártasság és tapasztalat teljes hivatás-tudattal párosul. Gróf Bethlen László dr. vezérigazgató a múlt évben is ott volt mindenütt, ahol példát mutatni, serkenteni, új csapatot vágni s a nehézségekkel szembenézni kellett. Az anyagi természetű munka mellett pedig egy pillanatra sem feledkezett meg arról, hogy a szövetkezeti eszmének egyéb feladata is van, amely túlnő a számokba foglalható eredmények keretein s ezt a népnevelő és tudósító feladatot sem szabad elhanyagolnia.

MIT MOND A MÉRLEG?

Az elmúlt évben a Szövetség 20 darab üzletrész jegyzésével belépett a Nemzeti Szövetkezeti Intézet tagjai közé, azonban teljesen megtartotta működésének eddigi rendszerét. A Szövetségnek sikerült megbízást kapnia szövetkezetei mérlegeinek és könyveinek láttatására, amelyet gróf Bethlen László vezérigazgató gyakorol. Ekvözben nagyjából megoldást nyert a módosított és új szövetkezeti alapszabályok jóváhagyásának kérdése is.

A Szövetség múlt évi mérlegének fontosabb tételai egyébként a következők: üzletrész-tőke 11 millió 288.250 lei, tartalékalapok 815.913 lei, hitelezők 7.853.457 lei, egység szerinti betétek 1.685.462 lei, takarékbetétek 11.943.438 lei, visszszámított váltók 8.838.523 lei, elfogadványok 3.098.000 lei. A mérleg főösszege 45.371.413 leire rúg. A mérleg „vagyon” oldalán a készpénzkészlet és csekkpénztári követelés 864.651 lei, leszámított váltók 14 millió 407.765 lei, konvertált tartozások 5.032.327 lei, adósok 10.406.030 lei, a marosvásárhelyi vajgyár telepe és felszerelése 5.029.070 lei, a székelykeresztúri vajgyár 5.735.659 lei, árúk 2.203.474 lei értékben szerepelnek.

A veszteség-nyereség számla szerint a Szövetség az elmúlt évben kamat- és arányjuttatás címén 6 millió 885.466 lei, szövetkezeti hozzájárulási díjai

kódását a szállító eszközök hiánya és a kétszeri száj- és körömfájás ellenére folytatnia s emellett állandóan örködni a Szövetség és a tagszövetkezetek önállósága és régi rendszerének fenntarthatása felett. A Szövetség az 1939. év folyamán is gyarapítani tudta a hálózata rendelkezésére álló tőkéket.

Noha újabb visszszámítási hitelek szerzése úgyszólván lehetetlen volt, a Szövetség kihelyezését ennek ellenére sikerült a váltótárca 2.300.000 lejtes emelkedésével fokozni. A beindított üzletrész jegyzési mozgalom a rendes üzletrészek értékét 4.100.000 lejtel emelte. Igen figyelemreméltó tény, hogy a betétállomány nemcsak, hogy nem csökkent, hanem még emelkedett is.

A tejszövetkezeti hálózat és a tejfeldolgozó telepek a lehetőségeket meghaladó módon teljesítették feladatukat. A két tejfeldolgozó telep az elmúlt évben kéreken 32 millió leit fizetett ki gazdaszállítóinak. A marosvásárhelyi telepet az elmúlt évben lényegesen kibővítették, külön sajt és tojás-osztályt állítottak fel benne. Ugyancsak Marosvásárhelyen, bérlet ingatlanon kazein- és turó-üzemet állított fel az elmúlt évben a Szövetség, amelyek máris kielégítően működnek.

AZ EMGE ÁPRILIS 29-I KÖZGYŰLÉSE

Április 29-én az EMGE kolozsvári közgyűlése a másik kiemelkedő eseménye az erdélyi magyar gazdasági életnek.

A rendkívül idők következtében az egyesület életében is nehéz napok következtek be. A mozgási lehetőség természetesen korlátozása, a gazdáknak otthonaikból való hosszabb távolléte erősen megnehezítette a már beindított egyetemes faluszervezést. Az új állami rendben az EMGE sokkal súlyosabb felelősséget visel, mint az előző kormányzati rendszerek alatt. Az állami életben a szakmai képviselők különleges szerepet kaptak s az EMGE-nek is foglalkoznia kellett mindazokkal a kormányzati elgondolásokkal, melyek közvetve, vagy közvetlenül kihatóttak a magyar gazdák életére.

Az elmúlt év során az EMGE számtalan esetben keresett érintkezést kormányzati és hatósági ténnyezőkkel, akikkel az alábbi kérdésekben tárgyalt:

1. A katonai rendelkezések, illetve rekvirálások során előállt helyzetben — a mezőgazdasági élet zavartalan menetének biztosítása
2. A kisajánlásokkal kapcsolatos méltánytalanságok.
3. A határmenti lakhatási engedélyek ügye.
4. A kilakoltatás kérdése.
5. A magyar gazdatársadalomnak az összes állami szakmai szervezetekben való arányos képviselete (mezőgazdasági kamarák stb.)
6. Az állami mezőgazdasági szervezetekben a

Jelentés a szakosztályokról

A gyógynövénytermesztési és gyűjtési szakosztály Gidófalvy István elnök és Bodor Kálmán előadó szakszerű vezetésével rendkívül élénk tevékenységet fejtett ki. 1939-ben 330 ezer leit meghaladó értékben forgalmazott gyógynövényeket. A szőlészeti és borászati szakosztály tovább folytatta a peronoszpóra-jelző állomások felállítását. Az 1938. évi 26 jelzőállomás mellett még 30 új állomást sikerült feállítani. Az év folyamán megalakult az EMGE Irodalmi Szakosztálya. „Gazdakörök könyvtára” címen új könyvsorozat kiadását vette tervébe. E sorozat első számaként kiadta Szeghő Dénes, nyug. állatgyógyászati főfelügyelő, az EMGE állattenyésztési felügyelőjének „Okszerű takarmányozás” című munkáját, majd Török Bálint, EMGE igazgató és gyümölcsészeti szakosztályi előadó „Gyümölcsfák kártevői” című munkáját s Bodor Kálmán „Vadontermő gyógynövények gyűjtése és értékesítése” című füzetét.

A gyümölcsészeti szakosztály széles területen karolta fel a gyümölcsészet kérdéseit, minden irányban. Első sorban is a gyümölcsstermesztés gondolatának népszerűsítése céljából nagyobb mennyiségű gyümölcsfacsemétet osztott ki a lelkesek és tanítók között. A múlt év februárjában megalakult háziipari szakosztály a háziipar helyzetének lényeges felmérését tűzte ki első feladatául. Kérdőíveket bocsátott ki és a beérkezett válaszokból elsősorban a nyersanyaghiányt és a termékek értékesítésének nehézségeit állapíthatta meg. A nyersanyagok pótlására többéves munkatervet dolgozott ki.

AZ EMGE híj maradt ahhoz az elvhez, hogy tevékenységét a nagy nyilvánosság előtt fejtsse ki. E célból mozgalmi életéről és a gazdákat érintő ren-

magyar etnikai származású szakemberek és képviselők részvételével.

7. A szemesvetemények egy százalékának beszolgáltatása.

8. Az EMGE szabad működésének biztosítása.

9. A magyar gazdáknak a közigazgatásban való arányos képviselete.

10. A közbirtokossági erdők, illetve fák felhasználásának ügye.

11. Az irányított mezőgazdálkodás rendszere körül felmerült nehézségek stb.

Az EMGE azonban csak akkor tud majd hiánytalan és minden igényt kielégítő munkát végezni, amikor Románia minden magyar gazdája tagjává lesz, amikor a meglévő tagok az egyesülethez való tartozásukat nemcsak a tagdíjak befizetésével igazolják, hanem ennél többel: közösségi cselekedetekkel!

A SZERVEZÉSI MUNKA

A szervezési munkát az EMGE felügyelői kara végezte. Az elmúlt év folyamán a felügyelők összesen 946 magyarlakta községben fordultak meg.

Az egyesület tagállománya 1940 március 31-én 18 ezer 522 volt, a gazdakör tagok száma elérte a 26 ezer 803-at, míg a szervezett magyar gazda 45 ezer 330 van. Az elmúlt év folyamán összesen 51 új gazdakör alakult.

Az EMGE elnöksége minden külső megnyilatkozását arra használta fel, hogy figyelemztesse a magyar gazdatársadalmat: az idők fokozottabb munkateljesítményt kívánnak, — többet és jobbat kell termelni, mert csak ilyen úton valósíthatjuk meg célunkat: népiünk gazdasági alátámasztását, nemzeti vagyunk gyarapodását, gyermekeink jövőjét, továbbá csak ezen az úton haladva jutunk abba a helyzetbe, amikor akadály nélkül végezhetjük egész népiünk szolgálatát, álmozhatunk a közösségért, sajtáért és kulturánkért, s teremthetjük meg népi fejlődésünk előfeltételeit.

Ez a gondolat gyakorlati síkon elsősorban az Erdélyi Gazda hasábjain nyert kifejezést, mely immár 20 ezer példányban hirdeti a gazdasági haladás alkotó szellemét. A lap eredményes munkája Teleki Adám gróf főszerkesztőnek és Demeter Béla szerkesztőnek tulajdonítható.

A gazdasági népnevelés második fejezetét a téli kéthetes gazdasági tanfolyamok alkotják. Az eddig megtartott tanfolyamok mindenütt éreztetik hatásukat. A tanfolyamok következtében lassan kezd átalakulni a gazdálkodás módszere, többet és jobbat termelnek. Azok, akik még távol tartották magukat a tanulási lehetőségeitől, rájönnek a munka gyümölcsöző eredményére s a példa követőivé válnak. A tanfolyamok eredményes voltát mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy a földművelésügyi miniszter megkérte Szász Pál dr. elnököt, tegyen jelentést az eddigi tanfolyamokról, mert a hivatalos földművelésügyi hatóságok is tudni akarják, hogyan lehetett ezt a szép munkát magán kezdeményezésből és szerény lehetőségek között ilyen eredményesen végezni.

Ugyancsak a népnevelés szolgálatában állottak a hathetes női háztartási tanfolyamok, valamint a felekezeti tanítók gazdasági továbbképzése, végül ugyancsak a népnevelés szolgálta az, hogy a gazdakörök kérésére egyes helyekre a központ szakelőadókat küldött ki, továbbá gazdanapokat rendezett, amelyek során megadta a szükséges útbaigazításokat, tanácsokat.

delkezésekről rendszeres könyvatos sajtótudósítót juttatott el a lapokhoz. A sajtótudósítót Demeter Béla és Török Bálint szerkesztették.

Az EMGE tanulmányi osztálya feldolgozta mindazokat a kérdéseket, amelyek az egészséges önnevelésnek elengedhetetlen feltételei: Ezt a rendkívül értékes és tartalmas munkát két tanulmányi előadó: Vita Sándor és Venczel József dr. látták el minden elismerést megérdemlő módon.

Minden olyan esetben, amikor a tagok kérték, az egyesület eljár a kormánytól és az illetékes hatóságoknál. Ezt a munkát maga Szász Pál dr., az egyesület elnöke, Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője az igazgatóválasztmány előadója, továbbá Orosz Károly, felügyelő, országgyűlési képviselő közreműködésével.

VALTOZÁSOK A FELÜGYELŐI KARBAN

Az elmúlt év folyamán a felügyelői karban a következő változások történtek: a bányai felügyelői tisztség ellátására Meggyesy István kapott megbízatást; Börnemisza Károly báró aradmegyei felügyelő helyébe Bíró Pál került, illetve az irodai ügye két Darvas György végzi; Dániel Elemér, vámosgálfi földbirtokos, a kisküküllőmegyei alkerület felügyelője elfoglaltságára való tekintettel lemondott, munkájáért az egyesület őszinte elismerését fejezi ki, helyébe Gyalai Korpos Gyula került; hasonló okok miatt távozott Récsy Lajos dr. is.

Az EMGE anyagi viszonyairól az 1939. évi zárszámadások nyújtanak felvilágosítást. Az egyesület bevételeit a tagdíjak, közvetítési járulékok, adományok stb. képezik. A zárszámadások tanúsága szerint 1.901.713 lei vagyonnal szemben 1.816.059 lei teher, így 85.654 lei nyereség mutatkozik,

Skagerrak 1916. május 31

A huszonnégy év előtti óriási aranyu tengeri ütközet. Jellicoe angol és Scheer német tengernagyok félelmetes párbaja. Még ma sincsen eldöntve, hogy melyik fél nyerte meg a híres csatát

A Skagerrak tengersizorban lezajlott tengeri csata és az eddigi legnagyobb aknamező létesítése a Skagerrakban és Kattegatban nemcsak a tengersizorok földrajzi és sztratégiai fontosságát állította ismét a világ szeme elé, de egyszersmind felidézti a múlt világháború legnagyobb tengeri csatájának emlékét, amely a skagerraki, illetve jütlandi csata néven vonult be a haditengerészet annalesibe. Mivel ennek a félelmetesen nagyarányu tengeri ütközetnek részletei már elmosódtak a kortársak emlékezetében, ismertetni kívánjuk a csata előzményeit és lefolyását, legtárgyilagosabb, egyben legalaposabb történetírójának, Holloway H. Frost amerikai korvetkapitányának közel hatszáz oldalas, hatalmas „The Battle of Jutland” című munkája után, melyet az író 1918-ban kezdett írni és 1936-ban, 18 évi kutató munka után fejezett be.

Mielőtt még a csata részletes ismertetésébe kezdenénk, röviden rá akarunk mutatni arra a szellemre, mely a múlt világháborúban a brit és német hadiflotta vezetőségét áthatotta és amely sztratégiai elhatározásait döntően befolyásolta.

A NÉMET ÉS A BRIT FLOTTA SZELLEME A VILÁGHÁBORUBAN

Annak ellenére, hogy a német hadiflotta a világháború kitörésekor alig tekinthetett vissza másfél évtizedre, mégis sokkal offenzívabb szellem hatotta át, mint a többévszázados dicső multtal rendelkező brit flottát. A német flottának ez a támadó szelleme kifejezésre jutott egyébként a német flottatörvény szövegében is, amely így határozza meg a német haditengerészet célját: „Németországnak oly erős flottával kell rendelkeznie, hogy a leghatalmasabb idegen flottát is az a veszély fenyegetse Németországgal való háború esetén, hogy elveszti túlsúlyát”. Ezt a szellemet állandóan éreztette Tirpitz admirális, akinek felfogása pedig termékeny talajra talált II. Vilmos császárnál.

A brit hadiflotta a világháború kitörésekor már mozgósított állapotban volt, amit Churchillnek, aki akkor is az admirális első lordja volt, szinte forradalmi intézkedése okozott. Churchill ugyanis a parlament megkérdezése nélkül mozgósított állapotban tartotta az 1914 július közepére nagy flotta-szemlére összevont hadiflottát. Az a körülmény, hogy Japán és Oroszország az antant oldalán harcolt, lehetővé tette, hogy a távolkeleti vizekről a hazai vizekre rendeljék a brit csatahajókat. (Most ez természetesen nem történhetett meg.) E kedvező helyzet és a brit flotta fölénye ellenére is a flotta világháborús parancsnokát, Sir John Jellicoe-t és általában az admirális nagy részét is defenzív szellem hatotta át, amely valósággal irtózott az offenzív vállalkozásoktól. Ez a defenzív szellem mindenben az ellentéte volt annak, amit a brit flotta a korábbi századok nagy admirálisától: Sir Francis Drake-től, lord Howard-tól a sokszoros túlerőben levő büszke spanyol armada legyőzőjét, Rodney-től, végül a napoleoni tengeri háború dicsőséges angol tengernagyjaitól: Nelson és Cornwallis admirálisoktól, mint büszke örökséget és eleven hagyományt örökölt. Jellicoe az elődeivel szemben, akkét mindenekelőtt a vakmerőség, a túlerővel szemben való győzni akarás, a merész rajtaütés, az ellenség megsemmisítésének óhaja jellemzett, a tartózkodás, a defenzíva sztratégiáját hirdette.

KÉT ADMIRALITÁST DÖNTŐ CSATÁRA SZORITANAK

Ezerkilencszáztizenhat, a skagerraki csata éve, a kezdetekor a nagy döntések esztendejének ígérkezett. Az év elején Falkenhayn tábornok azt javasolta, hogy a németek verduini offenzíváját a tenger-alattjáró-háború kiélesítésével kell támogatni. Az admirális főnöke helyeselte ezt a tervet és hangoztatta, hogy Angliát az esetben hat hónap alatt térdre kényszeríthetik.

A tenger-alattjárók helyett azonban a hadiflottára hárult a feladat, hogy a német tengerészet átütőképességét bizonyítsa. Erre annál is inkább szükség volt, mivel a verduini német offenzíva elkeseredett állásháborúvá omlott össze, a német tartalékok kezdtek kimerülni, ezért a hadvezetőség a nagy költséggel megteremtett flottától várta, hogy a háború első felében megszokott győzelmi hírek megszakadt láncát folytassa és a német népbén ismét felébresztsze a győzelemben való hitet. Scheer admirális tudta, hogy nagyobb német tengeri offenzíva az angol flotta ellen nagy kockázattal jár, sőt a német flotta teljes megsemmisülésével is járhat, hiszen a két flotta erőviszonya úgy aránylott egymáshoz, mint négy a héthez. Tudta azt is, hogy Németországban pánikot idézne elő, ha ilyen vállalkozás során súlyosabb veszteség érne a hadiflottát. Ennek ellenére megtette a szükséges intézkedéseket, hogy amennyiben a döntő összecsapás kikerülhetetlen, a német ha-

diflotta ebből győzelmesen vagy súlyosabb veszteségek nélkül kerüljön ki. Mindenekelőtt 1916 április 24-ére az angol partok ellen tervezett támadást azért, mert ezen a napon kellett kitörnie a német vezérkarral előkészített ir. forradalomnak. Valóban április 25-én sikeres támadásokat intézett a német flotta néhány egysége az angol partok ellen.

AZ OROSZOK A SKAGERRAKI ÁTJÁRÓ FELSZABADÍTÁSÁT KERIK

A közvélemény, a kormány és az orosz szövetséges által szorongatva, az admirális és Jellicoe főparancsnok sem térhetett többé ki a flotta döntő csatája elől. Propagandaszempontból is szüksége volt Angliának sikeres tengeri csatára, hogy visszaállítsa a világ megrendült hitét az angol flotta fölényében és a semleges államok előtt bebizonyítsa, érvényben van még a régi angol himnusz: „Britannia rule the waves.” (Britannia uralkodj a hullámok felett.)

A találkozás így kikerülhetetlenné vált és meg is történt a világ eddigi legnagyobb modern tengeri csatájában, a skagerraki ütközetben, amely 1916 május 30-án kezdődött.

Jellicoenak az volt a terve, hogy csapdát állít Scheernek, hogy így kicsalja a nyílt tengerre. Erre nem volt szükség, mert Scheer május 30-án előretört rendelt el a Skagerrak felé. A flottamozdulatokra vonatkozó és szikratávíró leadott német

A nagy összecsapás

Május 31-én délután 2 óra tájban látták meg egymást a két flotta könnyű egységei. Fél 3 órakor a brit Galatea került először a német Elbing tűzbe, amelyet azonnal viszonzott. Az előmérkőzés után a New Zealand látott először német csatahajókat. Német részről Hipper admirális, a skagerraki csata egyik, az ellenség által is nagyrabecsült hőse, adta meg a jelet a német csatahajóknak a tüzelésre, a melyre a brit csatahajók azonnal hasonló választ adtak. A brit flotta tűzbe került részének az angolok híres admirálisa, Beatty volt a parancsnoka. Frost megállapítja, hogy a német ágyúk jobban célbataláltak, mint a britek. Pár perc alatt a brit Lion, Beatty admirális zászlóshajóját két súlyos találat érte. Az angolok a Seydlitz nevű német hadihajót találták el először. Az első veszteség is az angolokat érte. Az Indefatigable nevű brit csatacirkáló német páncélgránáttól találva, elsüllyedt. Nemsokára ezután a Queen Mary nevű angol csatacirkálót ér-

A HABZÓ FOGPÉP

parancsok egy részét az angol admirális felfogta és figyelmeztette Jellicoe-t, hogy a német flotta kifut a tengerre. Erre Jellicoe és Beatty admirálisok vezetése alatt álló flottát azonnal készütségbe helyezték.

Közben a németek is gyanút fogtak, hogy szikratávírokat elfogták és ezért Scheer admirális az eredeti terv két fontos pontját megváltoztatta.

A németeknek viszont sejteltse se volt arról, hogy a Grand Fleet is felszedte a horgonyt és teljes gőzzel a Skagerrak felé tart Jellicoe parancsnoka alatt. A kifutás pompás és tervszerű végrehajtása Jellicoenak egyik legnagyobb sikere volt. A felvonuló brit flottának szikratávírószünetet parancsoltak, nehogy elárulják útjukat.

te halálos találat. Frost azt írja ezzel kapcsolatban: „A Queen Mary legénysége a biztos halállal szemben úgy viselkedett, ahogy brit tengerészek ilyenkor mindig viselkedtek.” A csata június 1-én éjszaka fél egyig tartott és a tárgyilagos tengerészeti szakértők véleménye szerint eldöntetlen eredményel végződött.

Ha a nyers tonnatartalmat nézzük csupán, úgy az angolokat érte a nagyobb veszteség, mert a csatában 117.000 tonna hajóteret veszítettek és 6800 embert, a németek vesztesége 63.000 tonna és 2300 ember volt. Viszont a német oldalon a megromlott hajók száma jóval nagyobb volt, mint az angol részen. Anyagi veszteséget viszonylagosan mégis a német flotta többet szenvedett, mint az angol.

Jellicoe admirális a csata után is, azóta is sokat támadták azért, mert megelégedett az eldöntetlen eredménnyel és nem vette üldözőbe a visszavonuló német flottát, amelyet szakértők szerint megsemmisíthetett volna, ami által felszabadul a Balti-tengerre vezető átjáró és a németek arra kényszerülnek, hogy meglévő tartalékaikat az északi partvidék védelmére elvonják a nyugati frontról.

Jellicoe angol hidegvérrel tűrte a támadásokat és a háború után megjelent emlékirataiban is makacsul ragaszkodott a skagerraki csata előtt, alatt és után vallott ama meggyőződéséhez, hogy az angol flottát nem volt szabad kitenni egy bizonytalan győzelemért olyan súlyos veszteségeknek, amelyek később a világbirodalom biztonságának csökkentését idézhették volna elő.

Pénteken nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár

Budapestről jelentik: Április 26-án, pénteken délbén programszerűen nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár. A félárú utazásra jogosító utazási és oleós vízumkedvezmények tudvalevően már április 16. óta érvényben vannak.

A Városligetben bár egy egynapos építőipari munkássztrájk akadályozta az építkezést, mégis idejekorán tető alá került minden épület. Érdekes, hogy a vásárvárosban valóságos külön terekből és uccákból álló várost kellett építeni csak magának az élelmiszeriparnak. Ez a csoport most az úgynevezett kiscsarnok és a Hermina-út közötti hatalmas területen kapott helyet. Az élelmiszer-csoport már évtizedek óta igen népszerű és híres arról, hogy benne az ipar pástétomokban, inyenc falatokban, bor és mindennemű italokban filléres kóstolókon át is megismerteti a látogatókat azzal, amit csak termelni képes. Ezidén tovább növekedett az élelmiszer-cso-

port s a kóstolók között ott kellett magát — a többi között — a szlovákiai pisztráng, a tengerentúli ananász, a braziliai kávé, az egyiptomi datolya, a karlócai ürmös és ki tudná még mind felsorolni azt a rengeteg jót, mi szem-szájnak ingere.

A magyar Dohányjövődék a közönség szemeláttára gyártja majd az újfajta „B. N. V. Memphis” nevű különleges cigarettát, de lesz jugoszláv, albán és török dohánykülönlegesség is pompás választékban.

Az utazási és vízumkedvezményeket biztosító vásárigazolványokat, amelyeknek kedvezményeivel legkésőbb május 6-án 12 óráig kell Budapestre megérkezni és amelyekkel általában 12 napig lehet Magyarországon tartózkodni, az utolsó percig árusítja minden utazási és menetjegyiroda minden fiókja és a vásár minden tb. képviselője. A vásár visszavonhatatlanul május 6-án este zárul.

A Földközi tenger tegnap és holnap

(L. J.) Ezeknek a soroknak írója a sorsnak abban a különös kedvezésében részesült, hogy látható a Földközi-tengert és partjait még abban az állapotban, ahogy a természet és a történelem kialakította. Valószínűnek látszik, hogy a jelenkor eljövendő történetírója, ha művéhez hozzá kezd, az abessziniai háború előzményeiből fog kiindulni. Ez a háború nyitotta meg ugyanis az első részt a versaillesi rendszerben. Benyomásaim, útítapasztalataim és fénykép albumom ebből az időből származik. Azóta nem hiszem, hogy a fényképezés és benyomások tárgyilagossága a Földközi-tengeren zavartalan lett volna. Az ottani problémák időszerezése egy pillanatra sem lanyhult el, egyik vagy másik partján ennek a tengernek, amely hajdan az egész ismert világot jelentette, mindig történt valami, ami az érdekelteket és a világot feszültségben tartotta.

Már abban az időben tudtuk, mit jelent egy autó-óra. Egy automobilnak egy óra leforgása alatt megtett útjának távolsága. A legutóbbi északi eseményekből és a magyarázó jelentésekből most már tudjuk, hogy mi a légi óra. Amíg egy autó-óra 50-60 km. távolság, addig egy légi óra 350-400. Ber-

I. Olaszország mint tengeri hatalom

Az olasz flotta egységeivel úgyszólván minden kikötőben találkoztam. Anglia 1,100,000 tonna ürtartalom flottával a tengerek világhatalmát vallaná magáénak, Olaszország, amelynek csak egy szűk tenger az élettéré, egyedül 600,000 tonna hadiflotta ürtartalommal rendelkezik. Egységei minthogy túlnyomórészt a fasizmus alatt építették, újak, korszerűek, mozgékonyak. A csuzimai tengeri csata azt a tanulságot szolgáltatja, hogy régebbi hajók az eredményes tengeri hadviselésnek csak hátrányára szolgálnak. Az olasz flottának ilyen nehezebbé úgy szólnak. Minthogy nagyon sok hadihajójuk van és az olasz honvédelem ezt a büszkeségét nem rejtette véka alá, a kereskedelmi tengerészet azokban a kikötőkben bonyolódik le, ahol a hadiflotta állomásozik.

Aki az olasz vizeken hajózik, azzal könnyen megéssik, hogy láthatja gyakorlatozás közben az olasz flotta egyik vagy másik raját — magyarázza a Neptunia óceánjáró motoros kedves, közvetlen és már életkoránál fogva is tapasztalt kapitánya, amikor a Lípári szigeteket magasságában kiséss északra a fárdatan pöfögő és a csillagos, holdfényes tengeri éjszakában halvány piros tűzrózsákat lövelő Stromboli vulkántól, az olasz hadiflottának három hosszú sorban haladó, kivilágított hajói keresztezik utunkat. Ki tud az ilyen lenyitgő látvány emlékeitől szabadulni! Csak aggodalom fog el, ha arra gondolok, hogy ugyanez a hajóraj a sokszor bejárt utat talán éppen ma éjszaka leoltott fényforrásokkal tette meg és a Neptunia vizont valamelyik kikötő biztonságában fecserli idejét.

Aki csak egyszer életében utazott olasz tengerjáró hajón, az tapasztalatai alapján tisztában lehet azzal, hogy mennyire tengerész nép az olasz. Az olasz hajó megépítettségét két körülmény jellemzi: minden célszerű rajta és emellett rendkívül ízléses. A szolgálat hajszál pontosságra van beállítva, a fegyelem szigorú, de észrevétlen, az ellátás és kiszolgálás pazar és figyelmes. Az alger-i kikötőben alkalmas volt összehasonlítást tenni a mi olasz hajónk és egy francia hasonló nagyságú hajó szolgálatának ellátása között, éppen a hajózás két kritikus pillanatában: kikötéskor és induláskor. Ugyanazon időben és a kikötőtől egyforma távolságra vonták kötéltre a két hajót a kis révhajók, egymás mellett való kikötőnyelvre kerültek. Az olasz hajó már rég rögzítve volt, lépcsői leeresztve alakosságai elintézve és mi már szárazföldön voltunk. A francia hajón zürzavar, futkosás, kiabálás volt látható és hallható. Mire kezdetét vette a kihajózás, mi már a soffőrökkel való pár percnél alku után az afrikai Miasszonyunk templom felé robogtunk. A mi hajónk indulása későbbre volt kiírva mint a francia hajóé, mi mégis percnél pontossággal, de a francia hajót megelőzve futottunk ki a kikötőből és francia szomszédunknál ugyanaz a zürzavar volt tapasztalható, mint a kikötéskor. Az olasz kereskedelmi tengerészet pontosságából bátran következtethetünk a haditengerészetére is.

Ugyanez a célszerűen kényelmes Neptunia vette fedélzetére azokat a balilákat, akiket Északafrika olasz gyarmatosai köréből, a forró nyár elől Itália északi alpesi vidékeire vittek nyaralni. Meglepő hatalmas szervezet ez az olasz ifjúság nemzeti nevelésére, amelyben minden különbség nélkül részt vesz egyforma feltétellel minden olasz serdülő. A legpontosabb megszervezettség mutatkozott ezen a téren is, minden gyermek pontos útítervvel érkezett, annak alapján az első pillanattól kezdve tájékozot-

gen Scapa Flowtól például egy légi órányira van. Ugyancsak az északi eseményekből meggyászható a brenneri találkozó, amelyet lényegében még mindig mély titokzatosság burkol. Viszont földközi-tengeren való utazásom ideje óta megvalósult tényekből tudom, hogy a világnak most egyszerre négy hatalmassága érvényesül, akik a kezdeményezés bátorságában nem maradnak egymás mögött. Rádió út közvetített autentikus hírek-ből tudjuk, hogy a két szövetséges hadviselő államon kívül, három nem hadviselő hatalom, Itália, Törökország és Oroszország mozgósították, résen álló és gyakorlatozó állapotba helyezték flottáikat.

Csoda-e, ha új fogalmak és előkészületek kiszámíthatatlan várakozásai között izgalommal hanyortogatom földközi tengeri emlékeimet és forgatom fénykép-albumom lapjait. Szép, felejthetetlen emlékeim békés benyomásokkal élnek bennem, amelyekben a tenger végtelen kék síma tükre uralkodik. Bárha megmaradna ennek a három világrészlet nyaldosó aránylag szűk belső tengernek békéje. Felületét ne szennyezzék be pusztulást jelentő roncsok és olajfoltok!

tan mozgott, magától találta meg helyét a hajón, ismerete az étkezéseken reá jutó helyét és az időközben való elfoglaltságok rendjét, az útirányt, az utazás közbeeső állomásait, a nyaralás helyét és annak környékét. Minden szülő a legnagyobb megnyugvással adta át gyermekét a szervezetnek. Szülői féltésnek, fenntartásnak nyoma sem volt tapasztalható. Az öttől tizenhét éves fiúk és lányok (hányan ezek közül katonák vagy fiatal anyák már) mindegyike az egész utazás alatt fegyelmeltemen, illedelmesen, de jókedvvel viselkedett. Algerben az indulás előtt a hajó nagy termében egy kis ünnepséget rendeztek; az algeri olasz konzul és neje ott vettek búcsút az induló ifjúságtól. A feltörő Olaszország egy kis lelkes darabjává vált a hajó. A gyermekek úgy állottak az ünnepséget, mint a cövek. Egyetlen egy kis öt éves lángvörös haju fiúcska biggyesztette arcát sírásra, akit aztán a konzulné nyájas bátorítással térített olasz önbizalomra. Milyen szervezet ez, amely ily nagyszerű gondozásban részesít nemzedéket! Milyen boldogan nevelődő ifjúság ez, amely nem ismeri a nevelés befejezése után az életben való elhelyezkedés nyomasztó gondjait! Anglia világhatalmában is része volt az uralkodó osztály ifjúságának nevelési rendszerének, ott a Neptunia fedélzetén győződtem meg arról, hogy Itáliában az egész nemzetet kiválóan nevelik.

A fasiszta Olaszország tizenhat év óta ernyedetlen eréllyel neveli fiatalágát. Kétségkívül megfogja őrizni a fiatal nemzedékben is az olasz nép jellemző tulajdonságait, az érzelem és a dallam hajlamait, de ez a nemzedék mentes lesz a déli népek könnyelműségétől, az édes semmittevéstől, önfeláldozó lesz és kemény, cselekvésre és harcra kész! Már pedig ez a nemzedék szolgáltatja az ország gazdasági erőforrásait és hatalmi helyzetét többszörösen meghaladó flotta tisztjeit és legénységét, amelyek kiválósága semmivel sem marad a hajók és a tengerészeti anyag minősége alatt, amelyekről csak a Duce tudná megmondani honnan és miből teremtette elő?

A nyilvánosságra hozott adatokból megállapítható, hogy amíg Anglia a háború kitörésekor 56, Németország körülbelül 80 tengeralattjáró felett rendelkezett, addig Olaszország 110 tengeralattjáróval állott készen. Tengeralattjárók tekintetében tehát Itália felkészültsége áll az első helyen.

A légiflotta is nagyszerű és nagyszámú. A távolsági repülésre különösen beidőzött. Ki ne emlékezne a Balbo marsal vezetése alatt álló azur flotta hihetetlen teljesítményére, amikor rajban repülve, elsőnek repültek Itáliából Délamerikába. Az azóta eltelt évek úgy Etiópiában, mint Spanyolországban, tehát otthoni bázisoktól távol, csak bővítették az olasz légügyi szervezet ügyességét és szakismeretét.

Ilyen körülmények között természetes, hogy Olaszországnak most egyáltalában nincsenek partvédelmi gondjai, amilyenek voltak 1914-től 1916-ig és amelyek végül is a világháborúba való beavatkozásának irányát meghatározták. Ellenkezően Olaszország teljesen egyenértékű tengeri hatalommá fejlődve most kizárólag saját nemzeti szempontjai felett őrökdi. Nemesak hatalmának és tengeri haderejének fejlesztésével teszi ezt meg. Gazdasági szervei útján épen úgy, mint ahogy a balilák összegyűjtésével. A Földközi-tenger partjain Olaszországon kívül nincs olyan hely, ahol olaszok is laknak, ahol az olasz pénzüzetek egyike vagy másika ne lenne fiókjával már évek óta jelen. Ez a jelenség

észrevehető az egykori nizzai grófság területén épen úgy, mint Tuniszban, Korzikában, Algirban és Marokkóban. Ezeknek a bankoknak közbenjöttével nyúl az anyaország az idegenbe került olaszok hóna alá!

Érzékelve Itália lelki, tengeri és légi flottabeli felkészültségét, előrelátó gazdasági gondoskodását, az olasz expanzióval a Földközi-tenger vidékén számolni kell. Az északi események ennek az eshetőségnek kilátásait inkább növelték, mint csökkentették. A Földközi-tenger egyetlen pontja sincs távolabb Itáliától, mint Narvik, vagy Trondhjem, Wilhelmshafentől vagy Kielettől!

(A következőkben Gibraltárról, Spanyolországról és az európai hatalmak északafrikai gyarmatairól lesz szó. Folytatom.)

A világhírű festőművész elvesztette botrányos válóperét

Londonból írják: Még a háborús események forgatagában is hasábokat szentel a napi sajtó annak a szenzációs válópernek, amelynek középpontjában Brockhurst Gerald híres aróképfestő, az akadémia tagja áll. Mint már jelentettük, Brockhurst, aki évenként csak húsz portrét vállal és ezért legalább húsz ezer guinea honoráriumot kap, hosszú hónapok óta perben áll feleségével.

A világhírű festőművész egyik legkedveltebb tagja London társaságának. Palotájában az arisztokrácia, a diplomáciai világ és a művészet legkiválóbb tagjai találkoznak.

A felesége hűtlenséggel vádolta a bíróság előtt a festőt. Több tárgyalás után most került sor a döntésre. Az asszony ügyvédje már régen hangoztatta, hogy szenzációs leleplezésekkel fog szolgálni és a várt társadalmi csemege nem is maradt el. Az ügyvéd a bíróság előtt bejelentette, hogy Brockhurst gyengéd érzelmekkel viseltetett bizonyos Marguerite Folin-nal szemben, aki nem más, mint a feleségének a nővére. Ezenkívül Dorette Woodward modellel is meg nem engedett barátságot tartott fenn.

Zárt tárgyaláson az asszony és az ügyvédje előterjesztették erre vonatkozó bizonyítékaikat. A férj képviselője sem hagyta magát és ellenvádat jelentett be az asszony ellen. Meg is nevezett két, a londoni társaságban sokat szereplő urat, George Robinst és Jacques Leont.

Másfélóráig tartott a zárt tárgyalás, majd a bíró a nyilvánosság előtt hirdette ki ítéletét.

Kimondotta a válást a férj hibájából azzal, hogy a festőművész hűtlensége bebizonyítást nyert. Kötelezte Brockhurst magas tartásdíj fizetésére.

Az asszony elleni vádat elutasították.

— Semmiféle bizonyíték nem szólt amellett, hogy Mrs. Brockhurst méltatlan életet folytatott volna a férje mellett. Ebben az ügyben kizárólag a férfit terheli a felelősség és ezért neki kell minden felelősséget viselnie.

A bíróság később fogja megállapítani, hogy a festő nagy vagyonának és hatalmas jövedelmének milyen része illeti az asszonyt.

CORSO mozi

Gyönyörű színes film-bemutató

Jeanette Macdonald
és Nelson Eddy-vel

a főszerepekben, a csodás operett

Tavaszi Szerená

Délután 3 órakor 17 leies helyárak
Szenzációs Paramount-híradó-premier

A MI UTUNK

„A telt pohár messze van még az ajkaktól“, szokták mondani. Az egyik bölcsesség, amit a gondola kifejez, az, hogy bármilyen logikus, vagy természetes valamely cselekvésnek egy másikkal után való következése, mégsem bizonyos. Egy nemcsak tudós, de nagyon okos tanárom mesélte meghitt beszélgető órán, hogy volt néki egy vegytan-tanára, aki, midőn magyarázat közben a kísérlet színváltozást mutatott ki a folyadékban, soha se mondotta be előre a reakciót, hogy például „piros“ csapadékot ad, hanem csak a változás pillanata utáni pillanatban. Holott teljesen bizonyos volt a változás. Midőn megkérdezték, hogy mi az oka ennek a túlzott óvatosságnak, tréfásan felelte: az ördög nem alszik, fiaim, soha sem lehet előre tudni, hogy mi következik valami után.

De nékem most, hogy a kolozsvári Minerva nyomdai és könyvterjesztő vállalat húsz évi munkásságáról olvasok, a fenti mondás egy másikkal értelme jutott eszembe. Hogy is van csak? A telt pohár valóban messze van még az ajkaktól. Ki kell érte nyújtani a kezét, ujjainkkal megfogni, vissza hajlítani a kart s arctávolságnyra felemelni az ajkakig. Ime, nem is egyszerű, hanem négy fő részre tagozódó munka van még a telt pohár és az ajkak között. E nélkül hiába telt a pohár, hiába nyílnak ki a szomjas ajkak. Megtörténhetik, hogy valamelyik a négy cselekvés-mozzanat közül nem sikerül eléggé, máris oly messze van az egészen közelinek tartott ajkak és pohár, mint az egymást soha meg nem közelíthető dolgok.

De mi köze a Minervának mindehhez? Csak éppen annyi, hogy e szókép által szemléletesen kijelölhető fontos helye a magyar kisebbség irodalmi életében, mert ha a telt poharat irodalomnak nevezzük, az ajkak pedig a magyar közönséget jelképezik, akkor itt a Minerva végezi mindazt a fontos munkát, amelyet a kar s az ujjak végeznek annál a cselekvésnél, amely a telt poharat az ajkakig juttatja.

A Minerva tehát egy közbeeső szervezet, amely az irodalmat összehozza a magyar közönséggel.

Valaki most azt mondhatná, hogy ez így van és rendben is van, a húsz éves Minervát egy pár szóval meg lehet dicsérni.

Akinek ez a véleménye, arra kérjük: emlékezzék kissé a húsz év előtti időkre. A nagy politikai változás, amely akkor következett, az itt élő magyarság helyzetét földrengésszerűen változtatta meg. Társadalmi és kulturális életét a súlyos politikai műtét megzavarta és összekúszálta. Az ide került szervezetek jórészt felbomlottak, vagy a jobbik esetben erőtlenné váltak, népünk legapróbb sejtjéig, a családig bomlott szét.

És emlékezzünk az akkori irodalmi képre! Merő zűrzavart mutat. Nincs mérték és ítélet. Gazdátlan kert a romániai magyar irodalmi térség, felverte a gyom s ha itt-ott ki is dughatta fejét egy-egy nemes virág, nincs, aki élvezze, mert „messze a pohár az ajkaktól“, a magyar könyv, ha van is, nem jut el a közönséghez.

Rövid s csak odavetett helyzetkép ez, de ki világlík belőle valami fénylő, aki ezeknek az időknél zűrzavarába azzal a szándékkal lép, hogy ott rendet teremtsen, kivételesen nagy szolgálatot tesz.

Húsz év előtt, tehát idejekorán s villámgyorsasággal ezt a felelősségteljes, komoly lépést a Minerva tette meg. Részvényjegyzési felhívásában e sorokat olvassuk: „... egy lapkiadást is úzó nyomdai vállalat a legalkalmasabb eszköz arra, hogy a mostani teljesen összekúszált társadalmi és kulturális helyzetet a maga organumaival biztosan és céltudatosan irányítsa, gondolatokat hirdetve, messzejövőbe néző, egyetemes programot valósítson meg...“

Ime, klasszikus tömörséggel kifejezve a kar és az ujjak feladata abban a munkában, amely közelébb hozza a „poharat az ajkakhoz“.

Hogy pedig ezt a feladatot nemcsak kijelölte, hanem végre is hajtotta húsz év alatt, ezt a bizonyosságot könnyen megszerezhetjük, ha figyelmes pillantást vetünk a mai Minervára.

A húsz éves Minerva a kisebbségi magyarság művelődésének hatalmas erőssége, ahonnan a magyar és az általános emberei szellem katonái: könyvek, folyóiratok, napi- és hetilapok milliói indulnak el s haladnak a legnagyobb rendben lassú, de biztos előnyomulásban az „ajkak“, a magyar nép tömegei felé és el is érkeznek oda...

Itt készül a „Keleti Ujság“, a „Magyar Nép“, az „Új cimbora“. A „Magyar nép“ a magyar földművelő legkedvesebb lapja, például

oly nagy példányszámban fogy, hogy a példányaira felhasznált papiros húsz év alatt kereken száz vagonot tett ki. Új-Guineába, Újzelandba és Ausztráliába is küldenek „Magyar Nép“, példányokat.

A Minerva népkönyvtár akciója jutalom-könyvakcióval párosulva olyan népművelési cselekedet, amelyet legékezzelőbban a számok beszélnek el: „1929 óta 441 községben létesítettek népkönyvtárakat, 33.100 darab könyvet 612.000 lei értékben, 82 községnek teljesen ingyen adtak népkönyvtárat. Tizenegy év alatt 101.118 jutalomkönyvet osztottak ki 2.686.771 lei értékben.“

A negyedik kerületi katolikus egyházközség áldozatossága a hitvallásos iskola fenntartásáért

A józsefvárosi római katolikus egyházközség vasárnap délelőtt tartotta huszadik rendes évi közgyűlését a katolikus fiúiskola dísztermében. Novotny Károly egyházközségi elnök nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölte a megjelenteket, a jegyzőkönyv vezetésére felkérte Eichert Mátyást, a hitelesítésre pedig Marschall Jakabot és Lichtfuszt Józsefet.

Eichert Mátyás ezután németül, Kovács Béla dr. ügyvéd pedig magyarul terjesztette elő a választmány jelentését az elmúlt évről. Az adófizető tagok száma 2460 volt, vagyis 217 taggal kevesebb, mint az előző évben. A kivetett adó összege 924.640 leit tesz ki. Iskolaépítés céljaira annak idején az egyházközség kezelésében levő alapokból kölcsönt vettek fel és ebből az elmúlt évben 80.123 leit törlesztettek. Ez év március 31-én ez a kölcsön még 1.791.088 lei összegben áll fenn. Egyik főfeladatát képezte a választmányának a katolikus iskola ügyének támogatása és előmozdítása.

Az iskolánál ezidőtől hét tanerő működik és pedig négy a magyar tagozatnál és három a német tagozatnál.

Az elemi fiúiskolába 320 tanulót írtak be és pedig 192 magyar és 128 német tanulót. Ötvenegy tanuló az iskolafenntartási hozzájárulást teljesen elengedték, ezek közül 19 a magyar és 32 a német. Elengedtek összesen 157.000 leit. Az iskola számos tanulójának atyja katonai gyakorlatot teljesít és erre való tekintettel a választmány elhatározta, hogy ötven olyan katolikus gyermek utáni élelmezési költséget megfizet, akinek atyja katonai szolgálatot teljesít.

Ezt a hozzájárulást a Szociális Misszió testvéreinek fizeti meg az általuk vezetett gyermekekédelmetés

Kiütések

Cadum kenőcs enyhít és gyógyít minden kiütést vagy gyulladást és nyugodt éjjeli álmot biztosít mindazoknak, akik évek óta bőrbajban szenvednek. Számos szenvedésnek veheti elejét, ha idejében használ Cadum kenőcsöt kiütés, pattanás, viszketőség, bőrhámlás, csalánkiütés ellen.

Ez összesen 134 ezer 218 könyvet jelent kereken 3 millió 300.000 lei értékben.

Elismerés a Minervának, aki elhozza a kisebbségi magyar nép szellemi ajkaihoz a telt poharat, a művelődést. Bérczy Lajos

akció javára. Köszönetet mondtak a Misszió testvéreinek fáradozásukért és az ebédeltetési akció vezetőjének, Horváth Ferencnek. Az iskolafenntartási költségek hiánya 370.061 leit tett ki, amely az egyházközségek egyéb bevételeiből teljes fedezetet nyert. Az erzsébetvárosi testvéregyházközség az eddig folyósított évi százezer lei segélyt beszüntette. Temesvár városa a katolikus elemi iskolák támogatására az egyházmegyei főhatóságnak 360.000 leit utalványozott és a józsefvárosi iskola ebből 53.324 leit kapott.

Az építendő új templom céljaira ez év március 31-ig gyűjtés útján 190.848 lei folyt be, de a további gyűjtést egyelőre beszüntették.

A magyar és német ifjúsági egyleteknek a lefolyt évben is helyiséget bocsátottak rendelkezésre és mindkét egylet a maga kebelébe tartozó ifjakban a keresztény katolikus szellem nevelése terén kiváló feladatot végez.

A közgyűlés a választmány jelentését egyhangúlag elfogadta. Eichert Mátyás ezután felolvasta a zárszámadásokat és a pénztári jelentést. Heiblein Géza az ellenőrök jelentését terjesztette elő, mire a közgyűlés az egyházközség összes vezetőinek, az einökségnek, választmányának és az ellenőröknek a felmentvényt megadta.

Novotny Károly elnök végül bejelentette, hogy az egyházközség vezetősége hat éve töltötte be már feladatát és most úgy az egyháztanács, mint a választmány és a tisztviselők megbízatása is lejárt. Az ügyeket azonban ideiglenesen vezetik még a legközelebb megejtendő választásig. A közgyűlés Metzger Márton dr. prépostplébános imájával ért véget.

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 26. -- május 6.

1500 kiállító — 7 külföldi állaro részvételével. — Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari külön csoportok. — Divatrevü. — Építőanyag-tőzsde.

50%-os utazási kedvezmény

Érvényes: a MAV vonalain: odautazásra IV. 16—V. 6-ig, visszautazásra IV. 26—V. 16-ig

MAGYAR VIZUM érvényes román egyéni útlevél és vásárigazolvány alapján a m. kir. követség és a m. kir. konzulátusok útján, személyenként 2.50 P-ért beszerezhető

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a Romania Utazási Iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda összes fiókjainál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviseleteinél. A vásárigazolvány ára 120 lei.

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolevan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—18

Szent György napja

A görög keleti egyház ma, a többi keresztény egyház pedig holnap ünnepli meg Szent György napját. Szent György lovag előkel kappadóciai görög család sarja volt. Tisztje volt a római hadseregnek és megismervén Jézus Krisztus tanait, felvette a keresztiséget. Vallásos meggyőződése olyan mély és tántoríthatatlan volt, hogy inkább életét áldozta fel, semhogy hitét megtagadja. Vértanuhalált halt és megszerezte magának örökre az egész kereszténység tiszteletét. Anglia Szent György lovagot már évszázadok előtt védőszentjének választotta. Védőszentje volt a cárizmus alatt az orosz birodalomnak is és képe ott volt az ország címerében. Számos lovagrendnek is védőszentje. Szent Györgyöt a keresztény képzőművészek úgy ábrázolják, amint legyőzi a sárkányt, amely a bűnt és a gonoszsgot jelképezi.

Szent György napja jelenti az emberiség számára a tulajdonképeni nyári időszak beköszöntését. Ettől a naptól kezdve a reggeli harangszó a téli hat óra helyett már öt órakor ébreszti az emberiséget és hívja imára és földi hivatására, a munkára. Este pedig hét óra helyett csak nyolekor szólal meg a harang, amely pihenésre int és figyelmezteti a halandókat, hogy az egész napon át élvezett segítségért és sok egyéb jóért adjanak hálát Istennek. Szent György napjától kezdve a városokban a kapukat már öt órakor reggel nyitják és csak este tíz órakor zárják azokat.

György a görög Georgis elnevezésből származik. Ez magyarul földművest jelent. A földművesek is védőszentjüknek tekintik Szent Györgyöt és ezen a napon templomba mennek. Kérlik a nagy szentet, járjon közbe a Mindenhatónál, hogy a földművesek munkája sikerrel járjon és bőségesen teremjen kenyer minden ember számára.

(Andorás)

(—) A királyi helytartóság szobrainak elkészítése. Beszámoltunk annak a pályázatnak az eredményéről, amelyet a királyi helytartóság új palotájának homlokzati szobrai elkészítésére hirdetett. Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár tegnap érintkezésbe lépett Ladea Romulus szobrászművésszel, aki az első díjat nyerte. A vezértitkár felszólította a szobrászt, készítsen költségvetést, hogy a szobrok az ő mintája alapján mennyiért volna elkészíthetők.

(—) Autótulajdonosok figyelmébe. A temesvári rendőrség felszólítja azokat az autótulajdonosokat, akik Temesvártól bírnak állandó lakással, de gépkocsijuk más város rendszámát viseli, hogy 24 órán belül jelentkezzenek a rendőrség közlekedési ügyosztályán. Amennyiben ennek nem tesznek eleget, úgy gépkocsijukat az uccán állítják le és beviszik a rendőrségre.

— 200.000 leies lopás a satumarei vasúti anyagraktárból. A szatmári állomásfőnökség anyagraktárának kezelője már hónapok óta tapasztalja, hogy a raktár készletét ismeretlen tettesek állandóan dézsmálják. Főleg olyan fémalaktrészek tűntek el, amelyeknek ára az utóbbi időben emelkedett. Angol cin, vörösréz, sárgaréz hiányzott a raktárból. A kezelőség tapasztalatairól azonnal jelentést tett az állomásfőnökségnek, amely a fellgyelőséget értesítette. Nagyváradról több vezérfelügyelő érkezett Szatmárra és a hatóságokkal karöltve megkezdték a nyomozást. Ennek során sikerült három egyént előállítani, akik beismerték, hogy ők dézsmálják az anyagraktárt. Több helybeli kereskedőt is megneveztek, akiknek állítólag továbbadták a lopott értékeket. A hatóságok a nyomozás érdekében titokban tartják a beismerésben levő tolvajok nevét. A rendőrség és az állomási rendőrség most az organdákat keresi. A CFR kára mintegy 200 ezer lei.

(—) A DÉLI HIRLAP legközelebbi száma a mai Szent György napjára rendelt általános munkaszünet következtében csütörtökön korán reggel a rendes időben jelenik meg.

(—) Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár névnapja. Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár ma ünnepli névnapját. Ebből az alkalomból a helytartóság és a prefektúra tisztviselői már tegnap délben üdvözölték a helytartóság nagytermében, ahol teljes számban gyűltek össze. Daminescu Octavian dr. szolgálati főnök tolmácsolta a helytartóság és a prefektúra tisztviselőinek jókívánságait, hosszú és boldog életet kívánt a vezértitkárnak és biztosította a tisztviselők további ragaszkodásáról, tiszteletéről és szeretetéről. Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár meghatottsággal mondott köszönetet az üdvözlésért. Kérte a tisztviselői kart, hogy eddigi családi együttérzését továbbra is őrizze meg és a maga részéről egyben boldog husvétünnepet kívánt mindenkinek.

(—) A főpolgármester itthon. Baran Corjolan dr. főpolgármester Bucurestiből, ahol több napon keresztül tartózkodott hivatalos ügyekben, hazaérkezett és újból átvette hivatalának vezetését.

— Vesélyes földesuszamlás elzárta a Brasov-Buzeu vasúti pályatestet. Buzauból jelentik: A hóolvadás és talajvíz következtében Nehoiu és Nehoiás között földesuszamlás következett be. Nyole-száz méter hosszú és kétszáz méter széles földréteg indult meg a Buzau folyó felé és a Buzau-brassói országutat elérve elzárta a Nehoiás felé vezető pálya testet. A földesuszamlás következtében sok ház veszályben forog.

— Házkutatás a stockholmi nemzeti szociálisták helyiségében. Stockholmból jelentik: A rendőrség házkutatást tartott a stockholmi nemzeti szociálista párt helyiségében. A házkutatás során több okmányt és újságot lefoglaltak, közöttük azt a lap-példányt is, amelyben „A demokráciák felelősek Norvégia tragédiájáért” című cikk is megjelent. (Rador.)

(—) Fizetik a hadirokkantak, hadiárva és hadiözvegyek nyugdíját. A pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya közli, hogy a hadirokkantak, hadiárva és hadiözvegyek negyedéves nyugdíjának kiutalása megérkezett. Tekintet nélkül arra, hogy ma ünnep van, a nyugdíjosztály a kifizetéseket eszközli. Az érdekeltek annál is inkább jelentkezzenek járandóságukért kedden, mert a hét más napján — egyéb várható tömeges kifizetések miatt — nem juthatnának pénzükhöz.

(—) Kereskedők nyilvántartása a kétszázalékos nemzetvédelmi bélyegekről. A pénzügyigazgatóság felhívja a kereskedőket, hogy a kétszázalékos nemzetvédelmi bélyegekről pontos kimutatást kötelesek vezetni. Az erre szolgáló könyvet láttamoztatniuk kell a pénzügyigazgatóságnál. A pontos cégfelirattal ellátott könyvbe be kell vezetniük az eladott áruk megnevezését, árát és a kiadott bélyeg összegét. A husvétünnep nagyobb forgalmára való tekintettel a pénzügyigazgatóság közegei fokozottabb ellenőrzést fognak gyakorolni és visszaélések esetében úgy az eladó kereskedő, mint pedig a vásárló fél ellen eljárás indul. Azért tehát úgy a kereskedő, mint a vásárló közönség érdeke a kétszázalékos nemzetvédelmi bélyeg pontos alkalmazása.

(—) Köszönetnyilvánítás. Demencescu Ion királyi helytartósági kabinetigazgató őszinte köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik edesatyja, néhai Demencescu Pavel elhunytá alkalmából neki részvétüket kifejezték.

(—) Táncoz-tea a Magyar Házban április 23-án. Román husvét első napján, vasárnap 6 órai kezdettel, tea-estélyt rendez a temesvári unitárius ifjúság a Magyar Ház nagytermében. Az itt élő, székely unitáriusoknak templomot akarunk építeni és a tea-estélyünk jövedelmét is erre a célra fordítjuk. Táncoz-teánkra mindenkit szívesen látunk. A rendezőség.

(—) Esküvő. Chercioban Cornelia, Chercioban Traian anyakönyvi hivatali főtitkár leánya, örök frigyre lépett Negrea Martin esákovai mezőgazdasági mérnökkel. A polgári házasságkötésnél Warth Péter dr. alpolgármester működött közre. Mint tanuk Surias Toma és Negrut Emil mérnökök szerepeltek. Az ünnepélyes egyházi esküvő tegnap ment végbe.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságot: Iordache Constantin postatisztviselő és Berzanescu Maria, Suba Petru magánalkalmazott és Cosor Maria, Eliás Adolf dr. orvos és Stenger Gerda, Gerendi László pentes és Tóth Erzsébet, Erdmann József munkás és Ivanescu Aurora, Dobrai Miklós üzemvezető és Patocs Klára, Ienuca Mihail munkás és Bobocsi Juliánna, Nicol Simion munkás és Jurjescu Elena, Bruder Ignác asztalos és Pop Elisabeta, Jichiel Iosif szabó és Ivan Olga, Schill József munkás és Becker Anna, Schirmong Ferenc bockorkészítő és Kónya Veronika, Peres István lakatos és Borhai Berta, Vincenti Emil nikkelőző és Bányay Anna, Mihaiescu Nikodim műszerész és Istvanek Katalin.

Róma megmenekült

Rómát, a délurópai kultúra annyi évszázados középpontját sokszor látogatták meg veszedelmes járványok. Különösen a 15., 16., 17. században tombolt borzalmas erővel a pestis, láz és influenza az Örökvárosban. Loyola Ignác, Camillo de Lellis, Josef Calasanzio, az ellenreformáció vezetői sokat küzdöttek a járványok ellen.

A pontinai mocsarak közelsége következtében a láz már az ókorban Róma legrettenetesebb betegsége volt. Azokban az időkben a betegség okait kizárólag a víz, a mocsarak és a légköri viszonyok hatásában keresték. Innen a betegség neve: malária, amely a Mala Aria (rossz levegő) kifejezésből származik.

A kinarinda növény Európában való megismerésének köszönhető, hogy Róma és környéke megmenekült a majdnem biztos pusztulástól. Ha a kínin gyógyító hatását nem ismerik fel Európában éppen akkor, amikor a legveszedelmesebb malária-járványok dihögtek, akkor Róma környéke minden valószínűség szerint éppen olyan sivataggá változott volna, mint Közép-Afrika. Ma a campagna síkság mezőgazdaságilag tökéletesen kihasználható terület, virágzó gyárak és telepek dolgoznak a régi város romjai körül. Azt látjuk tehát, hogy mekkora szerepet játszott itt a kinarinda növény cserjéjéből készített kínin, amelyet ma már az egész világon sikkerrel használnak a retteget malária betegség gyógyítására.

Megelőzőként a Népszövetség Malária Bizottsága 0.4 gram kínin napi adagot ajánl a malária-veszély hónapjai alatt, gyógyításként pedig 1—1.3 kínin napi adagot 5—7 napon át. Külön utóskúrara ezután nincs is szükség, mert visszaesés esetén ugyanez az eljárás alkalmazható.

Elejtett szeméit

harisnyán olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

(—) Az idegenek szolgáltatásuk be fegyvereiket és fényképezőgépeiket. A temesvári rendőrkvesztura felszólítja az összes idegen állampolgárokat, hogy a birtokukban levő fegyvereket és fényképezőgépeket naponta délelőtt 8 és déli fél 2 között és délután 5—7 óra között büntetés terhe mellett szolgáltatásuk be a rendőrkvesztura épületén az első emelet 63 számú szobájában.

(—) Jubiláló vendéglő címén megírtuk, hogy Kocsényai János belvárosi vendéglője tíz éve népszerű találkozóhelye a jó konyhai kedvelő közönségnek. Ezzel kapcsolatban Kocsényai János annak megállapítását kéri, hogy az Eminescu uccában levő vendéglőjét nem adta bérbé és azt továbbra is maga vezeti.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Lacatus Stefánia, Heresp Tivadar, Kertész Vilmos János, Campanas Mihai Gheorghe, Ciurescu Gheorghe, Cotofan Emilia, Kelemen József, Schimmemann Gertrud Hildegard.

(—) Halálozások. Meghaltak: Schmidt Szidonia született Kellner övennyolc éves, Waldar Viktor huszonnyolc éves, Mulcan Ilie hetvenhat éves, Bocioca Nicolae hatvanöt éves, Vastagh József harmincöt éves, Laczkó Juliánna született Kis harminchárom éves, Vacarescu Mária öt napos, Ernye Rózsa harminckét éves, Gurszki József hatvanöt éves, Gyorgyevics Milán negyvennégy éves borbély.

— Korlátozták az angol lapok terjedelmét. Londonból jelentik: Az angol lapok terjedelmét vasárnaptól kezdve a papírhiány miatt egy barmadával csökkentették.

Szerdán kezdődik a nyugdíjak kifizetése

A pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya szerdán, április 24-én kezdte meg az április hónapra szóló nyugdíjak kifizetését. A kifizetések a nyugdíjkönyvecskék száma szerint a következő sorrendben történnek:

Április 24. szerda, délelőtt 1—500-ig és 1001—1500-ig.

Április 24. szerda, délután 501—1000-ig és 1500—2000-ig.

Április 25. csütörtök, délelőtt 2001—2800-ig és 3501—4000-ig.

Április 25. csütörtök, délután 2801—3500-ig és 4001—4500-ig.

Április 26. péntek, délelőtt 4501—5100-ig.

A kifizetés délelőtt nyole órától félégig és délután háromtól félhétig történik.

Azok a nyugdíjasok, akik a számukra kijelölt napon nem jelentkezhetnek, csak május 4-én vehetik fel nyugdíjaikat.

(—) Ma általános munkaszünet. Az állami munkafelügyelőségtől tegnap este kapott értesítés szerint, ma általános munkaszünet van. A gyárak és vállalatok nem dolgoznak, az üzletek pedig zárva maradnak, a borbélyok és fodrászok sem nyithatnak ki. A hentesek délelőtti tíz óráig nyitva tartanak.

— ALAPTALAN HÍR SVEN HEDIN LETARTÓZTATÁSÁRÓL. Stockholmból jelentik: A Német Távirati Iroda közli, hogy az a hír, amely a francia sajtóban látott napvilágot és amely szerint Sven Hedint letartóztatták volna, nélkülöz minden komolyabb alapot. (Rador)

— Meghalt Sumner Charles, a neves feltaláló. San Diegoból jelentik: Sumner Charles Taoré 85 esztendőskorában meghalt. Az elhunyt Graham Bell, a távbeszélő feltalálójának volt a társa és több ízben tökéletesítette a gramofont. Sumner volt az első kísérletező, akinek sikerült a fény közrehatása révén hangokat továbbítani. Őt tekintik egyébként a hangosfilm atyjának. (Rador)

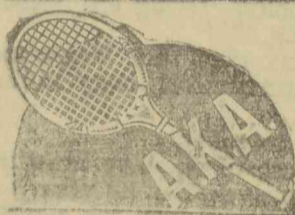
Muncă și Voie Bună zászlók

előírás szerint, minden méretben kaphatók

Dénes și Pollák

cégnél, II., Str. 3. August és
IV., Str. Bratianu sarok

— A MAGYARSÁGNAK ÉS A NÉMET-SÉGNEK A N. U. F.-BA VALÓ BEKAPCSOLÓDÁSÁRÓL TÁRGYALT A KÉT NÉPKÖZÖSSÉG VEZETŐSÉGE. Bucurestiből jelentik: Moldovan Victor, a NUF főtitkára, szombaton délelőtt fontos megbeszélést folytatott a magyar és német népkisebbségek vezetőivel. A magyarok részéről Bánffy Miklós gróf, a Magyar Népközösség elnöke, Gyárfás Elemér dr. és Szász Pál dr. szenátorok, valamint Mikó Imre dr., a Magyar Népközösség fővárosi titkárságának vezetője vett részt az értekezleten, míg a német népkisebbséget Hans Otto Roth szenátor képviselte. Moldovan Victor részletesen kifejtette a Front vezetőségének elképzelését arra vonatkozóan, hogy a népkisebbségeket miként lehetne beilleszteni a Frontba. A kisebbségeknek a NUF-ba való bekapcsolódása biztosítja a kisebbségi törvényeken lefektetett jogok gyakorlását, ezenkívül résztvételüket a NUF helyi tagozatainak vezetőségében. A tárgyalásokat május 2-án folytatják.

Teniszütők

Slasenger, Hammer és
egyéb gyártmányok

LABDAK, HUROZAS,
JAVÍTÁSOK

KECSKEMÉTI

TIMISOARA I.
I. G. Duca 2

— Gyilkosság a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Megdöbbentő rablógyilkosság történt a fővárosban, Bolintineanu-Bolin Alexandru volt színész lakásán. Egy eddig még ismeretlen tettes behatolt a lakásba, ahol, miután nagyobb összegű készpénzt magához vett, Marian Maria 14 éves szamosmegyei cselédleányt meggyilkolta. A szerencsétlen végül teremtést mindössze egy héttel ezelőtt alkalmazták Bolintineanuék. A volt színész és felesége a délutáni órákban eltávoztak hazulról és odahaza csak a cselédleány maradt. A fiatal teremtés időközben átment az egyik szomszédhoz és mint utólag megállapítást nyert, ezt az időpontot használta fel az eddig még ismeretlen tettes, hogy az egyik ablakon keresztül a lakásba behatoljon. Itt feltört egy kazettát, amelyben százezer lei volt. A gazdag zsákmánnyal már távozóban volt a tolvaj, amikor a kis cselédleány a szomszédból hazatért és az előszobában összetalálkozott gyilkosával. Pontosan nem tudni, hogy ezután mi történt, tény azonban, hogy amikor Bolintineanuék az esti órákban hazatértek, Marian Mariát az előszoba padóján találták meggyilkolva. A holttest fején és nyakán kézzelírták nyomai látszóttak. A szomszédos semmi gyanusát nem észleltek, a tettes gyilkosság pillanatát végzett áldozatával. A fővárosi rendőrség a gyilkos kézrekerítésére széleskörű nyomozásba kezdett.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

LEGUJABB

Kanadai csapatok szálltak partra Trondhjemtől délre

Milánóból jelentik: A Popolo d'Italia jelenti, hogy szombatról vasárnapra virradó éjszaka és az egész vasárnap hatalmas kanadai csapatok szálltak partra a rondsali fjordban. Ez a fjord Trondhjemtől délre van és igen fontos stratégiai pont. Az

utóbbi napokban ezt a helyet német ejtőernyős csapatok akarták megszállani, de a kísérlet nem járt eredménnyel. Trondhjemet most már északról és délről is veszély fenyegeti.

Berlin püspöke Hitler kancellárnál

Berlinből jelentik: Idén, 1933. óta először jelent meg Hitler birodalmi vezérnél születése napján Preissing, Berlin püspöke, hogy a Vezér

és kancellárnak személyesen tolmácsolja a német papság jókívánságait.

Nem engedélyezték a franciák a tuniszi olasz nemzeti ünnepet

Rómából jelentik: Az olasz lapok beszámolnak arról, hogy a tuniszi francia hatóságok nem engedélyezték az olasz elemi és középiskolai tanulóknak Róma alapításának április 21-ére tornászünnepély keretében tervezett megünneplését. Ez az ünnepély eddig mindig nagy megmozdulása volt a tuniszi olasz társadalomnak. Az ünnepség megtartá-

sára előzőleg kiadták az engedélyt, de azt később visszavonták. A Popolo di Róma felháborodással tiltakozik a rendelkezés ellen és azt írja, hogy annak igen nagy jelentősége van.

— Mi tudomásul vesszük a rendelkezést és levonjuk belőle a szükséges következtetést — írja a lap.

Olasz válasz Sauerwein nyilatkozatára és a News Chronicle cikkére

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség közli a Giornale d'Italia legutóbbi számában megjelent cikkét, amely a következőket tartalmazza:

— Az angol-francia csoportnak legutóbbi Olaszország elleni fenyegetése az a nyilatkozat volt, amelyet Sauerwein francia újságíró a New York Times genfi tudósítójának adott. A francia újságíró egyéni meglátásainak alapján kijelentette, hogy Olaszországnak a háborúba való beleavatkozása sajnálatos körülmény lenne, de ez meggyorsítaná a szövetségesek győzelmét.

A lap felteszi a kérdést, vajjon a tudatlanság megnyilatkozása ez, vagy pedig az a lebecsülés, amellyel a franciák az olasz katonai erényeket elbírálják, vagy egy újabb fondorlat, amely-

nek titkos céljaik vannak. Minden esetre — jegyzi meg a lap — az olaszok tudomásul veszik ezt a francia kijelentést és arra megfelelő időben emlékeztetni fogják Franciaországot. Másrészt a Giornale d'Italia utal a News Chronicle katonai szakértőjének a cikkére, amely szerint angol tengerészeti körökben az a vélemény alakult ki, hogy Olaszországnak Németország mellett a háborúba való beavatkozása a szövetségesek tengeri fölényük tudatában könnyen letipornák Olaszországot. Ezt megkönnyíti Olaszország félszigeti volta, valamint a Földközi-tenger elzárása, ami által Olaszországot elvágnák Etiópiától.

— Nem árusítható Svédország térképe — Svédországban. Stockholmból jelentik: Svédországban a kémkedés megakadályozása céljából szigorú intézkedéseket foganatosítottak. A kormány rendeletet adott ki, amelyben megtiltja Svédország térképének árusítását. (Rador)

(—) A Bega halottja. A Bega józsefvárosi szakaszán kifogták egy fiatal férfi holttestét. A rendőrség megállapította, hogy a vízbefult ember Ene Lajos huszonhat esztendőskisperegi lakossal volt azonos.

(—) Motoros járművek tulajdonosainak jelentkezése. A temesvári rendőrkvesztura forgalmi osztálya felhívja az autók, teherautók, autobuszok, autóciszternák, motorkerékpárok és mindennemű motoros járműveknek tulajdonosait, — kivéve az autótraktorok tulajdonosait, — hogy a járművekre vonatkozó összes irataikkal a rendőrség forgalmi osztályán április 24., 25., 26. és 27. napjain, valamint május 2., 3. és 4. napjain személyesen a járművek nélkül jelentkezzenek. A jelentkezés elmulasztása törvényes következményeket von maga után.

(—) Dr. Kovács Ernő szülész, nőorvos hazaérkezett és újból rendel IV., Fröbl-uca 40. sz. alatt. Telefon 43—19.

(—) Katolikus élet Chisodan. Az újkisodai római katolikus egyházközség vasárnap délután Frigyer Iván plébános elnöke alatt közgyűlést tartott. Az elnök jelentést tett az elmúlt év eseményeiről és többek között a templom belső felszerelésének kiegészítéséről és a templom padlójának cementlapokkal történt beborításáról. Vázolta a jövő munkatervét, májusban a munkások számára missziós hetet rendeznek, az új költségvetési esztendőben pedig gondoskodnak a plébánia állandó otthonáról. Frigyer plébános ezután köszönetét fejezte ki a buzgó munkálkodásért az egyháztanácsnak, elsősorban pedig Roch György és Beesky Dezső alelnököknek. Ludwig Géza pénztárosi, Fekete György temetőgondnoki, Löcsy Sándor egyházközségi gondnoki, Kleininger Miklós ellenőri jelentéseinek elfogadása után a közgyűlés imával véget ért.

(—) Gyász. Özvegy Dollenz Paula nyugalmazott postatisztviselő 80 esztendőskorában meghalt. Temetése ma, kedden délután félhat órakor megy végbe a gyárvárosi temető kápolnájában.

(—) Orvosi körökből: Dr. Perlstein Artur belgyógyász-specialista és a szívbetegségek, tüdő- és gyomorbetegségek szakorvosa, újból rendel Belváros, Bul. I. G. Duca 4. szám alatt, 9—11 és 3—5 óra között. Teelfon: 38—19.

Egy 900 tonnás csapatszallító hajó borzalmas pusztulása

A „Rio de Janeiro” tragédiája. Halottak tömege a norvég mentőhajókon. Érdekes részletek Norvégia megszállásáról

A most érkezett holland lapokban színes tudósítások számolnak be a Norvégia megszállását megelőző izgalmas órákról. Ezeknek a cikkeknek kivonatát alább ismertetjük:

Dél-Norvégia német megszállása részben hétfőn, éjjel, részben kedden a kora hajnali órákban kezdődött. Hétfőn reggel 10 óra körül terjedt el a hír Osloban, hogy a nagy Beltben száz német hajó tünt fel, nyilvánvalóan a Kattegat felé igyekeznek. A norvég főváros lakosságát nagy izgalom fogta el. A meglepő hírt szinte valamennyi nagyobb kereskedés kirakatában olvasni lehetett. Az izgalmat csak növelte, amikor azt jelentették, hogy az Északi tenger felől viszont angol hadihajók tartanak Kristiansand felé. Jelentés érkezett arról is, hogy Kristiansand előtt angol tengeralattjárók tüntek fel.

A kilencezer tonnás Rio de Janeiro pusztulása

Délben egy óra lehetett, mikor Lillesand lakossága és a partokon álló mintegy ezerkétszáz főnyi kíváncsiak borzalmas dörrenésre lett figyelmesek. A tengeren csak halászcsonakokat, kisebb bárkákat, egy-két nagyobb motoros halászhajót lehetett látni. A dörrenést követően azonban ezek a halászhajók is eltűntek a láthatárról, mintha egy közös cél felé igyekeztek volna. Lillesand falai között nagy lett az izgalom, mind többen és többen lepték el a tengerpartot, úgyhogy már tömött sorokban álltak az emberek, mikor feltűnt egy norvég gőzös, amely a parti őrtoronyak segélyjeleket adott le.

Délután 3 órakor ért Lillesand kikötőjében partot a kis norvég hajó. Az emberek körülfogták, annak ellenére, hogy a hajó rettenetes látványt nyújtott. Tele volt halottakkal.

Ötvenhét halottat hozott, azonkívül huszonöt-harminc súlyosan sebesült német katona fektet a kis norvég hajó fedélzetén. Valamennyiük sebesülése életveszélyes volt, hisz egyiknek karja, másiknak a lába hiányzott.

A norvég hajó parancsnoka azután elmondotta, hogy Lillesandtól nem messze az osloei öböl előtt, a Ferded világitótorony közelében egy angol tengeralattjáró megtörpedőzte a 900 tonnás Rio de Janeiro hamburgi hajót.

A hajón mintegy 500—600 légvédelmi osztaghoz tartozó katona lehetett, a katonák a „Flug Luftabwehr” jelzést viselték. A tengeralattjáró torpedója telitalálat volt. A hajó két percen belül elsüllyedt, illetve orrával a vízbe fúródott. A hajó süllyedésének pillanatában mintegy 100—200 katona a vízbeugrott és úszva menekült a közelben tartózkodó norvég halászhajók felé. A norvég halászok azonnal felhúzták hálójukat és megkezdték a mentést. A Lillesandba érkezett kis norvég gőzös is a közelében tartózkodott két testvérhajójával. Az egyik norvég hajón már hatvan-hetven német katona gyűlt össze, akiket sikerült a tengerből kihalászni, amikor az angol tengeralattjáró újabb torpedó lött ki és újra eltalálta a Rio de Janeirot a tengerből még kiálló részét. Ez a találat borzalmas pusztítást végzett, amennyiben a hatalmas hamburgi hajó vasfala ezer és ezer darabban szökkent a magasba, majd pedig halálosan sebezte az úszva menekülő, vagy a közeli norvég halászhajókon már menedéket talált német katonákat.

Igy a norvég gőzösök egyikén negyvenen haláltak meg, egy másik nagy norvég halászbárka tizenhat német és három norvég utasa is vasszilánkoktól halálos sebeket kapott.

HÁROM NORVÉG VÁROS LAKOSSÁGA VETT RÉSZT A MENTÉSBEN

Az angol tengeralattjárók azonban nemcsak a Rio de Janeiro-t, hanem a Ferder világitótorony közelében a Kréta nevű német hajót és a Posidonia nevű tizenötezer tonnás német tankhajót is elsüllyesztették. Délben 1 órakor süllyedt el a Rio de Janeiro két óra után 5 perckor süllyedt el a Posidonia.

A Kréta legénysége — ezen a német hajón is mintegy két és félszáz főnyi katonaság tartózkodott — megmenekült. Megmenekült a Posidonia legénysége is. A Posidonai közelében feltűnt angol tengeralattjáró ugyanis először figyelmeztető lövést adott le, majd azt kívánta, hogy tizenöt perc alatt mindenki szálljon mentőcsónakba. A német katonaságnak volt még ideje a mentőcsónakokat felhasználni. Az angol tengeralattjáró ugyan később, mikor észrevette, hogy a Posidonai tankhajó nem kereskedelmi árut, hanem katonaságot szállít,

a nagy mentőcsónakok ellen akart fordulni, erre azonban már nem volt ideje, mert kevés hal-

Az angol hajók ugyanis vasárnapról hétfőre virradó éjjel végezték el a bejelentett aknakerakást, hétfőn délelőtt pedig Norvégia nyugati partjai előtt a hadihajók valóságos razzitát rendeztek.

Az egyébként csendes Oslo városában hétfőn délben addig szinte sohasem látott forgalom fejlődött ki: mindenki az utcán volt, mindenki érezte, hogy Oslo sorsdöntő események színterévé válik. Délben 12 óra körül terjedt el az első hír Osloban, hogy a német hajóhad élcsoportja már az osloei fjord bejárata előtt fekvő Justø szigetecskét elérte. Gépkocsikon valóságos népvándorlás indult meg a tengerparton Arendal, Lillesand és Kristiansand felé. Viszont a legdélibb norvég városokból sokan jónak látták, hogy elmeneküljenek Oslo és Hamar irányába.

rom óra előtt feltűnt Justø sziget közelében az első nagy német repülőraj, úgyhogy a Skagerrakban razzitázó angol hadihajók, követe az angol tengeralattjáróktól — sietve elhagyták a norvég vizeket.

Hovaag, Kristiansand, Lillesand egész közönsége részt vett a mentésben. A halászbárkák egymásután hozták a sebesülteket, halottakat a tenger felől. Lillesand temetőjének halottasháza csak tíz halottat tudott befogadni, holott

az esti órákig Lillesand kikötőjébe 98 halottat hoztak

a különböző csónakosok, bárkások, motorosok, kisebb halászhajók. A kikötőbe szállított sebesültek száma még több volt. A lillesandi kórházakban kevés volt a hely. Először tehát a szállókban helyezték el a német sebesülteket, azután a norvég hatóságok igénybevettek minden dísztermet, tanácstermet, a melyet mind alkalmi kórházzá alakítottak át. A környék valamennyi orvosa, ápolója és ápolónője is

délután öt-hat órakor már munkában állt. Mikor pedig az összes helyek megteltek sebesültekkel, a kikötőhöz közeledő lillesandi főteret a rendőrség kiürítette és itt szabadteri kórházat rendeztek be.

A Kréta legénységéből nem vezett oda senki sem, a Kréta szállított katonaság között sebesülés sem történt. A hajót egy tengeralattjáró minden előzetes értesítés nélkül törpedőzte meg. Nem volt ugyan telitalálatról vagy robbanásról szó, de a gépek annyira megrongálódtak, hogy a hajó nem folytathatta útját, majd pedig lassan süllyedni kezdett. A hajónak kellő számú mentőcsónakja volt, igaz ugyan, hogy a viharos tengeren több csónak felborult és így mintegy ötven-hatvan német katona úszva menekült meg.

A RIO DE JANEIRO ELSŐ MENEKÜLT KATONÁJA ÉRDEKES RÉSZLETEKET MOND EL

A nagy hamburgi gőzös, a Rio de Janeiro elmerülése után a helyszínen órákon át kutattak halottak és sebesültek után a norvég halászbárkák. Altalában minden bárkán öt-hat halott, öt-hat sebesült és egy-két sértetlenül maradt német katona került partra. Legelsőnek ért szárazföldre egy német légvédelmi altiszt, aki elmondotta, hogy abban a pillanatban, amikor a hajót torpedó lövést érte, a Rio de Janeiro megfigyelő árbócosarabán tartózkodott.

— Mit látott? — fogták körbe a csuromvizes német katonát a parton összesereglett norvégek.

— Nem láttam a látóhatáron mást, csak a mögöttünk füstölgő két vagy három német hajót. Nem láttam tehát azt a tengeralattjárót sem, amely a Rio de Janeirot megtörpedőzte. Nyilván ez a tengeralattjáró már látta, hogy több ellenséges hajó közelébe került és így amint felbukkant, mindjárt — lött is, anélkül, hogy előbb az elsüllyesztésre vonatkozó figyelmeztető lövést leadta volna. Ezért volt az, hogy a Rio de Janeirotól csak kevesen tudunk megmenekülni — jegyezte meg az altiszt.

A késő esti órákban Hovaagban 30, Kristiansandban 25 halottat tettek partra a norvég halászkok. A norvég városok katonai csapatai is résztvettek az első segélynyújtásban egészen esti 7 óráig. Este azután a norvég katonaság más parancsot kapott. Délután 6 óra felé Justø-sziget előtt és a Ferded világitótorony közelében több német hajó tünt fel. A német flotta élén haladó első hajótestek itt megálltak és megvárták a mögöttük haladó hajók csatlakozását. Igaz, hétfőn délután, különösen pedig este egymásután tüntek fel a német légrajok is és megkezdték az osloei öböl felett keringésüket.

Beszámoló az új párisi tavaszi és sportdivatról

Milyen új kreációkról gondoskodott a háborus Páris

Párisból írják: Párisban az első tavaszi nap-sütésre megelénkült a boulevardok és megjelöltek az első tavaszi kosztümök, kalapok és színes ruhák. Divatbemutatóra hívták a bel- és külföldi sajtót a nagy divatházak. Ezúttal löversenydivat és tavaszi divat új találmányait lehetett látni.

Molyneux kapitány bevonult, most szabadságon van, egyenruhában vezette szalonjának bemutatóját.

Tavaszi kosztümjei előlrol nézve alig változtak valamit. A manekenek újra egyenes, lapos szoknyát, csipőig érő szakettet látni, nagyon egyszerű, színes, vagy tvidszerű anyagokból. A szoknya hátsó részén apró ráncok, ferde-szabott harangos részek, kis húzások vannak, szalagcsokor alá rejtve. A tornürös szoknyára emlékeztetnek.

Sok kosztümükabát nagy aranygombokkal csukódik, van fehér fémből készült kapesos csukás is. Ezek a kis szakettek erősen derékba-szabottak, sőt akad közöttük derékban fodros is.

A sötétkék és a fehér

Molyneux színe: leggyakrabban ezt az összetélt látni ruhám és kabátjain. Hosszú, egyenes kabátokat hoz a könnyű tavaszi ruhákhoz; derékukon, szélükön, vagy szoknyájukon egész keskeny paszpallal. Apró, kerek, úgynevezett Claudine-gallérokat ad sötétkék ruhákhoz.

Az alszoknyadivat teljesen megszünt. A ruhák alja most is kerek és enyhén harangszabású, a derék blúzós és gyakran keskeny, bedolgozott övben végződik. A diszkrét, finommintájú kis nyári ruhákhoz egyenes, csipőn alul érő, bőhátú kiskabátokat ad hűvösebb napokra és nagyon nagy kalapokat. Színei pasztellzöld és borvörös alapon a legkülönbözőbb minták. Vacsorázóruhában fejtámadt

az estélyi kosztüm

szép és sikkes divatja. Földigérő, szűk, térden alul kicsit bővülő szoknyák, kis himzett szakettekkel, néha gyönggyel, flitterrel fénvessé tett keppekkel. Gyakran ad az ilyen vacsorakosztümhöz négyszögletű kivágású, ezüstlamé blúzt,

vagy nagymintás kreppblúzt, térdig érő, színes selymekkel bélelt kabátot.

Érdekes estélyi frizurákat hoz Molyneux, paillettekkel kivarrott turbánokat, nagy túllfátyollal, fejtetőre tűzött

világító virágokat,

szintén tüllel borítva, csipkéből, vagy muszlinból készült keppeteket, amelyeket az áll alatt köt csokorba. A kalapok között nagyon sok a virágos toque, szalagcsokorral.

Sehol sem láttunk annyi pasztelltonust, puha, lágy szövetet és vidám színellentétet, mint Heim házában. A kosztüm vonala egyenesebb, mint más szabóknál: csak a részekben szabott ruháknál hoz harangszabást, egyébként csupa egyenes, rövid, kitömött vállú kosztümöt mutat. Van plissézott szoknyája és nagyon sok nagy zsebe. Gyönyörű

új szürke szín

a „gris mouette”: nagyon világos, csaknem fénszürke, vidám és elegáns. Van fehér és szürke-kockás kosztümanyag, van fehér pötty szürke alapon és van szürke-fehér csíkos anyag is. Az egyszínű szoknyához gyakran kockás, vagy csíkos kabátka jár; a kosztümhöz ugyanolyan anyagból készült nagy kabát a sportdivat.

A kabátok színe a szvetter színével egyenlő, például sötétzöld kosztüm, sötétvörös jumper és sötétvörös teveszőrkabát. Ilyenkor a filckalap is bordóvörös. A kabátok ujjá könyökig bő, azon alul szűk; sok a dragoner, mindenütt nagy zsebek.

Az esti és délutáni kosztümök gyakran ripsziből, vagy ottmánból készülnek, színesek. A kivágások hátban mélyek; kámszásan eső anyagokból, az estélyi ruhák szoknyái olyan szűkek, hogy alig lehet bennük járni.

„Szírszillett”

a vonal neve; erősen testhez tapad.

Új hosszúszerű, „guanaco” nevű bundákat hoz, szőke és vöröses színekben, mormotál, asztrakánkappeket jól kidolgozott négyszögletű vállakkal, viszont nagyon kevés ezüstlamé blúzt.

M. K.

Munkakedv és tettvágy

Sokan és sokhelyütt méltatták már a Magyar Népközösség bucurestii tagozata megalakulásának magyar szempontból annyira kiemelkedő jelentőségét. Tényleg, a népközösségi munka megindulása óta kevés örvedetesebb és általánosabb elismeréssel köszönhető esemény volt a fővárosban élő magyarok egymásratalálásánál. Öröm és elsősorban a legközelebb érdekelte bucurestii magyaroknak, de nem kevésbé kelti az elégedettség érzését mindazokban a magyarokban, akik az ország más részein élnek s tudják, hogy a népi közösségnek mindenkit magába kell foglalnia, függetlenül attól, hogy az életkörülmények melyik várost, vagy községet rendelkeztek lakóhelyéül. Fővárosi néptestvéreink eddig mindenkitől elfeledve éltek sok bajjal és nehézséggel járó mindennapi életüket s hiányában egy olyan szervnek, amely gondoskodott volna különböző igényeik kielégítéséről, bizony sok tekintetben elmaradtak. A hátramaradottság elsősorban kulturális tekintetben jelentkezett. A milliós nagyvárosba szakadt magyarok nemcsak az elemi ismereteket nem szerezhették meg, hanem jórészt minden kapcsolatuk elvágódott a magyar szóval, magyar dallal és magyar betűvel, azokkal a nagy nemzeti kincsekkel, amelyek egy nép fennmaradását hivatottak biztosítani. Nem vethetjük bucurestii véreink szemére, hogy kellő irányítás és vezetés nélkül, abban a hajszolt életben, amit a nagyváros irama jelent, önmaguktól nem igyekeztek megtalálni és kifejleszteni kapcsolatukat a magyar kultúrával.

Most más a helyzet. A Népközösség nagyon helyesen, egyik első feladatának tekintette a fővárosi magyarság megszervezését, s ezt kereszttül is vitte. Ma már eredményeket tud felmutatni a fiatal tagozat. Mielőtt ismertetnénk ezeket az eredményeket, rá kell mutatnunk arra, hogy a sikeres munka nagyrészt annak köszönhető, hogy ottani magyar testvéreink mindjárt megértették, hogy a Népközösség érdeklődésében fáradozik s ők maguk csodálatraméltó lelkesedéssel nyújtottak segédkezet az erőfeszítésekhez. A tökéletes együttműködés diadalmaskodott. Sokhelyütt tanulhatnánk a bucurestii magyarok példájából, ahogy azért a kevésért is hálásak, amit eddig kaptak. S mutatják az eredmények, hogy milyen munkakedv és tettvágy szunnyadt a fővárosi magyarokban, akik most, hogy lehetőség nyílt számukra, egyre-másra a legszébb bizonyítékait adják annak, hogy ők nem felejtkeztek el magyarságukról.

A bucurestii magyar tagozat megalakulása után népközösségi otthont létesített. Az otthonban hétköznapi szinten este összejönnek a tagok, elbeszélgetnek, megtárgyalják ügyeiket, társaséletet élnek, amire eddig nem volt alkalmuk, megismerik egymást, tanulnak egymástól, útbiztosításokat, felvilágosításokat kapnak, kicserélik gondolataikat és tapasztalataikat. Hogy mind ez mit jelent, az értékelheti a leginkább, aki otthonából elszakadva, szomjasan vágyakozott arra, hogy ismét övéi közt lehessen. Vasárnap délutánként a széles népi csoport rendezszeresen műsoros előadásokat. A műsor összeállításánál az a fő szempont, hogy gyakorlati ismeretek nyújtása mellett szórakozást és tanítást is adjanak. Hogy milyen alapos megfontolás után készítik el ennek a szempontnak a tekintetbevételével a műsort, annak bizonyítására álljon itt a legutóbbi vasárnap délután műsora.

A megnyitó beszéd után egy ügyvéd az örökösödési törvényről tartott előadást, ami igen közelről érinti a bucurestii székely alkalmazottakat, akik legtöbbször egy kis örökség vár falujában. Ezután egy egyszerű székely legény a szervezkedés fontosságáról mondott okos beszédet, majd szavaltat következtek. Vörösmarthy, Ady, Petőfi-verseket szólaltattak meg az előadók, s a nagy magyar költőfejedelmek közel férkőztek a székely leányok és legények szívéhez. Végül népdalokat énekelték. Egyszerű s nem nagy előkészületeket követelő műsor, amely azonban hatásos, nevelő és szórakoztató. Minden vasárnap délután ilyen előadások várják a népközösségi otthonban a székelyeket s hál' Istennek, inkább idejönnek a fővárosi székely alkalmazottak az olcsó szórakozóhelyek helyett, ahol eddig vasárnap délutánjaikat töltötték s nehezen megkeresett garasait elköltötték.

Másik ága a tagozat kulturális munkásságának a műkedvelői előadások rendezése. Állandó magyar színtársulat nem működött a fővárosban, ennek pótlására szervezte meg a népközösségi tagozat a műkedvelői előadásokat. Az első előadássorozat már lefolyt, most készülnek a másodikra. Szakember, egy volt színigazgató irányítja a műkedvelők munkáját s az egész

Színház

Szülők lázadása

A Thalia prózai társulatának előadása

A városi színházban bemutatott Jens Lochernek a Szülők lázadása című vígjátékát. Nagyszerűen lehet mulatni nevetni ezen a színpadon ötletes darabon, azonban a mulatságos forma mögött elgondolkodtató, mélységes tartalom rejlik. Az író kegyetlen gúnnyal mutat rá a mai házasságot hibáira, hogyan helyezkednek szembe az úgynevezett modern életet élő fiatalok a régi kipróbált erkölcsökkel. A szülők azonban leckével szolgálnak. Holmné, az anya és asszony felveszi a harcot a gyermekek tiszteletlensége és önzése ellen és ebben segítégre van édesanyja, az öreg tanácsosné is. A fiatalok végül is ráeszmélnek az igazságra és a javulás útjára tér-

nek. A nagyszerű vígjátékot a Thalia színház kiváló művészi együttese parádés előadásban mutatta be. Ez alkalommal úgyszólván az egész prózai együttest láthattuk, Szabados Árpád kitűnő rendezésében diadalra vitték az előadást. A szereplők: Fényes Alice, Benes Ilona, Paál Magda, Miklóssy Margit, Hegyi Lili, Feledi Éva, Járay Teri, Kovács György, Tóth Elek, Nagy István, Lantos Béla, Deésy Jenő és Bodó György mindannyian tehetségük javát állították csatasorba. A közönség kitűnően mulatott és az egész est folyamán szakadatlanul ünnepelte a művészeket.

Hatalmas érdeklődés kíséri a Thalia vendégjátékát

A Thalia együttesének tavaszi vendégjátéka az évad legnagyobb sikerű vígjátékait, a Fenség fizetek! és a Szülők lázadása című darabokat a közönség lelkes tetszésnyilvánítása közepette hozta színre. Ezek az újdonságok olcsó helyi előadásokban is változtatják egymást, de ezenkívül a téli évad legjobb darabjait kapja a közönség. Ma, kedden a magyar színház három előadást tart. Délután három órakor Zilahy Lajos pompás darabja, a Gyümölcs a fán van műsoron, hat órakor ismét a Szülők lázadása, míg este kilenc órakor a Fenség, fizetek! Szerdán este ugyancsak a Fenség, fizetek! kerül előadásra.

Csütörtökön, pénteken és szombaton a husvét nagyhétre való tekintettel nem lesz előadás a színházban. A husvétünnep sorozatos előadásai alatt a gazdag műsor két újdonsággal bővül. Ekkor Vaszary Jánosnak több, mint száz előadást elért zenés vígjátéka, a Klotild néni, kerül színre Losonczy Dezső zenéjével, továbbá műsoron lesz Kodolányi Jánosnak, mintegy háromszáz előadást megért híres színműve, a Földindulás is.

A THALIA SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Április 23. kedd, délután 3-kor: Gyümölcs a fán (Zilahy Lajos vígjátéka, olcsó helyi árakkal).
 Április 23. kedd délután 6-kor: Szülők lázadása.
 Április 23. kedd, este 9-kor: Fenség, fizetek!
 Április 24. szerda, este fél 9-kor: Fenség, fizetek!
 Csütörtökön, pénteken és szombat este nincs előadás.
 Április 28. vasárnap délután 3 órakor: Francia szo-

balány (Olcsó helyi árakkal.)

Április 28. vasárnap délután 6 órakor: Fenség fizetek!

A Hevesy-társulat búcsuelőadásai

Hevesy Miklós társulata búcsuelőadásait tartja a gyárvárosi Coloseum színházban. Ma, kedden három előadás lesz, délután 3 órakor mérsékelt helyi árakkal a Sárgapitykés közlegény operett van műsoron, délután 6 órakor rendes helyi árakkal a Marica grófnő nagyoperettnek van első délutáni előadása, míg ma este 9 órakor a mulatságos Aki mer, az nyer című darabnak lesz rendes helyi árakkal melletti előadása. Szerdán olcsó helyi árakkal a Nem leszek halátlan című nagyszerű operett van műsoron. Vasárnap kezdő búcsuelőadásait a Hevesy-társulat. Négy napon át három-három előadást tart a színház naponta és a búcsuelőadások során a legkedveltebb darabok kerülnek színre.

A COLOSSEUM SZÍNHÁZ MŰSORA:

Április 23-án, kedden délután 3 órakor: Sárgapitykés közlegény. (Olcsó helyi árakkal.)
 Április 23-án, kedden délután 6 órakor: Marica grófnő. (Rendes helyi árakkal.)
 Április 23-án, kedden este 9 órakor: Aki mer, az nyer.
 Április 24-én, szerdán este 9 órakor: Nem leszek halátlan. (Olcsó helyi árakkal.)

Májusban Budapesten vendégszerepel a Thalia

Négy darabot, közöttük Blaga Gyermekek keresztetek című munkáját mutatják be

Közöltük azt a megtiszteltetést, amely Kádár Imre dr. kolozsvári színigazgatót és az általa vezetett Thalia színtársulatot érte. A Budapesti Belvárosi Színház, ez az előkelő magán-színház, vendégszereplésre hívta a Thalia magas művészi színvonalon álló kitűnő együttesét a magyar fővárosba, hogy ennek közönsége is megismerje a külön erdélyi színjátszást és stílust. Kádár Imre igazgató a meghívást Ion. Marin Sadoveanu vállalás és szépművészeti miniszter elé terjesztette, aki kijelentette, hogy

elvből hozzájárul a színtársulat külföldi vendégszerepléséhez és szívesen adja beleegyezését a tervezett utazáshoz, azonban az ő engedélyén kívül más fórumok beleegyezését is meg kell szerezni.

Patkós György, a Belvárosi Színház igazgatója, legutóbb levelet írt Kolozsvárra, amelyben május hónapot jelölte meg a vendégjátékok időpontjával, a napokat majd később állapítják meg. A vendégfellépés tervezete már elkészült és az egyik darab Tomcsa Sándornak, a kitűnő erdélyi írónak „Műtét” című pompás társadal-

mi színműve, amely a Helikon színdarabpályázatán a harmincezer leies első díjat nyerte és amely a Thalia előadásában Erdélyben sok előadást ért el. A másik darab Szigligeti örökség „Cigány” című műve, amelyet Kádár Imre dolgozott át és amelyhez Csiky Endre szerzett zenét, Bartók és Kodály zenealkotásainak felhasználásával. A „Cigány”-t a Thalia Erdélyben rövid idő alatt negyvenszer játszotta. Színre kerül még egy román darab is, Blaga Lucian, az ismert fró „Gyermekek keresztetek” című hatalmas munkája, amelyet Makkai László, Makkai Sándor püspök fia, fordított románból magyarra. A negyedik darabra vonatkozólag még nincsen végleges megállapodás. Szó van arról, hogy bemutatják Romeo és Júliát, Kosztolányi Dezső mesteri fordításában, újszerű rendezésben, de lehetséges, hogy a Thalia más darab mellett dönt.

Remélhetőleg a kultuszminiszteren kívüli a többi hatóságok is megadják hozzájárulásukat, amely esetben a magyar főváros közönsége megismeri a fejlett erdélyi színjátszó művészetet.

városi magyarság a legnagyobb szeretettel és figyelemmel kíséri előkészületeiket. Két együttműködés van: egy prózai és egy énekes s mindegyik nagyszerű előadásokat produkál. Szinte napról-napra fejlődnek a „színészek”, akiknek pedig kenyérkereső gondolataik is vannak azonkívül, hogy szerepet kell tanulniok. Egy kis nehézségtől azonban egyikük sem iied meg. Tudják, hogy

amit vállaltak s amit szívvel és lélekkel csinálnak, népiük ügyének szolgálata.

Dolgoznak tehát a fővárosi magyarok, érik a jótékony hatásukat annak, amit a közösségi munka jelent. Aggódo szeretettel figyeljük minden kezdeményezésüket s izgatottan várjuk az újabb és újabb jelentéseket a szép eredményekről.

Régi vadászat Wesselényi erdélyi rengetegekben

Érdekességek mezőkövesdi Ujfalvi Sándor vadászati emlékirataiból

A hálás utókor könnyen felejt, a rohanó idő pedig eltemet olyan neveket az elmúlás avarja alá, akik egykor sokat emlegetett emberek voltak. Igazi vadász emberek azonban még emlékeznek talán a XIX. század egyik olyan nevére, amelyet érdemes újra felidézni a múlt homályából Ujfalvi Sándornak, a székely nemes vadászati főnök nevét sokan ismerték a múlt század 30-as, 50-es éveiben s nem kisebb emberek tartottak vele barátságot, mint a nagy Wesselényi, Teleki Samu, Kisfaludy Sándor, gróf Haller István, Döbrentei Gábor és maga gróf Széchenyi István is. Korának új Apor Péterje lett emlékiratai révén s amikor Kóváry, László, a tudós történetíró, felkérésére 1852-ben megkezdte emlékeinek papírra vetését, új és érdekes oldalról mutatta be Erdélyt.

A zsidó vadászat

A Wesselényiek született lovasok és bátor vadászok voltak. Az ifjú Miklóst atyja 6 éves korában szilaj paripára ültette. Hetedik évében farkast és dämvadat lőtt. 1823-tól 1834-ig Erdély jelesebbjeinek társaságában évenként három-négy ízben rendszeren négy napig tartó nagyszerű, s jól rendezett vadászatokot tartott. Ezen vadász-társaságokból kormány emberei, vagy katonák ki valának zárva.

Hadviger főerdész östvéneként kinek-kinek kézbesíté vadászjegyét, melyen a másnapi hajtás neve és abban állása, száma fel vala jegyezve. Luigi komornyik virradtig megjelent minden szobában, gyertyát gyújtott és jelenté, hogy minden készen áll az indulásra. Zsidón nem volt álmos, vagy rest ember. Gyorsan felöltözködött és stett ki-ki az étterembe, ahol tejeskávé, túrópuliszka, főtt tojás, friss vaj s főtt burgonya várt a társaságra. A reggelizés egy óranegyedet tartott. A délceg lovak sebesen ragadták most a szánat, vagy szekeret a távoli erdők alá.

Wesselényi a társaság elindulása előtt sokkal korábban útra kelt a sötétben gyalog, vállán két fegyverrel. Mikor vendégei szánon kiértek, ő már övig mezítelenre vetkőzve, a vadászkiűrtből jéghideg vizet öntözöttve testére, ott állott a nagy tűz mellett lövészei közt. Kitörőlközés s felöltözés pillanat műve volt.

A főerdész, kihez hasonló tevékeny s jól rendező vadászt soha nem ösmertem, virradtig már felállítá a 80 hajtót. Mikor mi állásunkra értünk, rögtön megkezdődött a hajtás. Szép renddel és hangos lármával jött, amit másutt sehol sem tapasztaltam; valamint annyi évek alatt soha sem érttem, hogy Zsidón a hajtás megszaktadt, vagy felbomblott volna, aminek kellemetlenségeit az tudhatja legjobban, aki, mint magam is, sokféle vadászatot megfordult.

MUZSIKA, BOR ÉS PARIPA

Az utolsó hajtásból leereszkedvén, a völgyön vártaik reánk a fogatok. Wesselényi ekkor délceg paripára pattant, s mint forgószél száguldott előre. Jóval előbb ért kastélyába, mint mi.

A vendégek kimosdva, csinosan, mint akár, mely fényes városi táncvigalomban, jelenének meg hat óraker az étteremben. Kik közül az életesebb, rendszeren gróf Csáky, vagy báró Wesselényi Farkas, a történeti nevezetességű öreg Cserrei Ilonát az illem megszokott szabályai szerint, az étterembe kivezeté. A díszesen fölterített asztal az első hercegnél is megjárna: négy tál meleg étel, izletes csemegék, válogatott gyümölcsök, több asztali- és csemegé borok, mind Wesselényi saját természetményei. A szolgálat nagyon pontos. Félőnai estebéd után a ház tisztas asszonyát szobájába kísérve, a vendégek rendre a pipázó szobába szállingóztak. Nemelyike a kereveten hosszat nyúlt s gonoszul füstölve, áhítattal üdvözli a pihenő órát. Mások a kandalló körül komolyan beszélgetnek a háziúrral érdekes tárgyakról.

A szögleten jól egybeszorulva négy zilahi cigány működik. A jókedv mind hangosabban tör ki. A kiállott fáradság, a csikorgó hideg s a mély hó mind feledve vannak. A szögleten kis asztal mellett két viaszgyertya világánál, orrát hatalmas szemüveggel, olvassa Csáky az Augs-

Előttünk fekszik a kolozsvári Minerva irodalmi és nyomdai müintézet kiadásában megjelent kis könyv, amelyben: „Az erdélyi régebbi és közelebbi vadászatok” címen megjelent iratait s a szerző életrajzát közli Gyulai Farkas. A magyar memoárirodalom egyik legérdekesebb terméke fűződik Ujfalvi Sándor nevéhez. A szerző atyja kívánságára a bécsi udvari kancelláriánál kezdte életpályáját, de csakhamar otthon termett, gazdálkodott és utazgatott. Ismeretségbe került kora nevezetes embereivel, főleg nevezetes vadászaival s e téren átélte személyes tapasztalatait örökítette meg írásaiban, amelyek részben 1854-ben láttak napvilágot.

A munkának azt a részét, amely Wesselényivel, az emberrel és vadással foglalkozik, itt adjuk:

burgi Hírlapot. Egyszerre sajtóságos rikácsoló hangján kiáltja: „A szövetségeseink tönkreverték Navarinnál a török tengeri hadát”. Azonnal körülserleglik mindenfelől, s feszült figyelemmel hallgatják a nagyszerű esemény leírását. A komoly tárgy fölötti vitatkozások azonnal hévvel megkezdődnek, midőn főlovász Álgva betoppan, s amúgy huszáros negélyel jelenti, hogy a lovardában meggyújtattak az éji lámpák. Nem lenne oly fényes ígérlet, melyért valaki most a kandalló mellett maradna.

A lovarda két óriási csillár s számtalan éjilámpával fényesen van világítva. A nyalka lovasok rendre mutatják bé a sok szép paripát, a főlovász a paripa életidejét és genealógiáját hangosan kiáltja ki. Ezután rendre lovagolják körül a lótermet. Főlséges látmány, ennyi délceg nemes állat, apróbb, nagyobb szöktetések s bárányugratások közt.

Kendeffy Ádám és Wesselényi tüzes paripákon, sisakkal és karddal markokban szöktet-

Nem vadászat: országgyűlés

Nemes buzgalma meghozta drága gyümölcsét. Elvezetődus vadászataim évről-évre több vendéget számlált, melyeknek néha Erdély úri értelmiségéből 40-50-en is megjelentek: egy kis országgyűlést ábrázolt. A napot vadászati elvek, az éj egy részét a haza ügye, nemzetiség, nyelv, okszerű gazdasátrólí tüzetes vitatkozások vetlék igénybe. Gazdag ismeretekkel tértek vissza kastélyaikba, mint tavasszal a munkás méh köpüibe.

Kilenc évi részint fogság, részint száműzetés kínos szenvedései után végre visszatért Wesselényi házi kúszóberé és újra láthaták szeméi a páratlan Zsidót. Nem késett örömet régi barátjaival megosztani. Újév második napjára meghíva vadászatajára. Szokott készséggel jelenének meg. Ez volt a leghosszabb vadászataja. Huszon-

Német csapatok bevonulása a dániai Viborg városkába. A megszállás minden ellenállás nélkül ment végbe. Képünkön látható, amint a dán rendőr a németek bevonulása közben szabályozza a forgalmat

A CLUJ-(KOLOZSVÁRI)
THALIA
előadásai a Városi Színházban

Kedden d. u. 3 óraker olcsó hely-
árrakkal

Gyümölcs a fán

6 óraker

Szülők lázadása

9 óraker

Fenség, fizetek

Szerdán este 1/29 óraker

Fenség, fizetek

Az előadások pontosan a jelzett
időben kezdődnek

nek bé most a tág terembe. Kortársak közt a legjobb lovasok, bajvivók és legerősebb karú két férfiút látunk magunk előtt. Hévvél, tüzzel, mint forró vérek, rohanják meg egymást. Kardjaik szikrát szórnak. A menny és föld egybeomlását képzeltetik. A dícsó lovagias jelenet a nap minden mutatványait felülmúlja; mi, a vendégek kívánságát s várakozását túlszárnyalja.

Mikor vihar s fürgeteg honn marasztott, újabb férfias élvezetek vártak a vendégekre. A nagyterem vívóoskolává változtatott. Mindenféle kardcsatogás, vívás a jól kiizadásig. A tág erkélyen pedig a Kendeffy két ujja közé szoritott fényes tallért Wesselényi pisztolyból, egyes golyóval lövi ki. És ez hasonlóul a Wesselényi ujjai közül. Utánuk magam állok báró Pölniczczel szembe; ez oldalfejt fogai közt tartja kurta száru, televér német porcellán pipáját: 15 lépésnyire egyesgolyóval ellövöm a pipát. A fogai közt maradt pipaszáron kívül, a pipának legkisebb darabja sem látható többé. E jelenetek gyakorriak voltak, de sohasem rossz eredménnyel.

három egész nap tartott a legmérgesebb hidegben és övig érő hóban. Egyetlen egy kivételes napunk volt, midőn kiunt borzasztó hóvihar ért, két óráig dacoltunk dühöngéseivel, de akkor kénytelenek voltunk hazatakarodni.

De bámulva tapasztaltam most Wesselényinek hova-tovább hibás lövéseit. Egyelőbb ott vettem, hogy száműzetése alatt kijött a lövésből. Utóbb nem állhatám s közlém véle a nagy változás feletti bámulatomat. Fájdalmas hangon beszélgeté el, hogy sanyarú fogsága alatt, börtöné sötét falai közt egyik szemére merőben megvakult; a másikat is annyira meggyengítette, hogy a futó lovat mintha csak fátyolon keresztül láthatná. Kedvetlensége nőttön-nőtt; szokása ellen többnyire mélyen hallgatott. A vadászaton rendszer állataitól búcsút vett. Négy hónap mulva végkép elveszté örökéletre érdemes szemévilágát, amely hajdan egész környezetét felvillanyozni bírta.

Világtalanodása után pár évvel megkísérlé még egyszer s utoljára a lövést: kivezeteté magát fácsosába, s ott egy terebélyes nyárfá alá lapult, melyre a fácsnok gyűgyögő hangjára felölt, de nem talált; nagyon érzékenyedve távozott el és sohasem fogott azután ily célból fegyvert.

Wesselényi a vadászatok eredetileg, másoktól ebben is eitérve, ástetikai jó izlésével szokta párosítani, s az elejtett vadak a vadászat alatt nem használtattak fel, sem bőrük le nem rántattott, hanem a nagy konyha külső falain csinos vegyítékben felaggattattak és gyékénnyel gondosan elfedettek, hogy senki se láthassa. Az utolsó napon vendégei előtt leleplezteté, mi által azokonak egy gyönyörű látványt tárt fel, melyen órákig gyönyörködöttünk.

Ez utolsó leghosszabbra nyúlt vadászata díszesebben koszorúzta a konyha falait, mint valaha. Ott függtek tarkásan a szép vadak: 386 nyúl, 42 bakk-öz, 3 vadkan, 5 gímszarvas, 38 róka, 12 vadmacska, 2 nyest, 4 farkas, 42 császármadár és 36 fácsán. Mind szép tarka vegyületben.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

KÖZGAZDASÁG

Buza helyett ipari növényeket és tengerit termesztenek a be nem vetett területeken

A földművelésügyi minisztérium értesülései, valamint Gh. Ionescu-Sisesti miniszter közlései alapján az Argus azt írja, hogy most tavasszal kb. 10 millió hektár területet kellett volna bevetni. A kedvezőtlen időjárás miatt azonban a tavaszi búzát, zabot és árpat már nem lehetett elvetni. Erre való tekintettel valószínűnek látszik, hogy erősen növekedni fog a tengerivel bevetett terület, minthogy a tengeri vetése még nem készt el május elsejéig. Míg rendes körülmények között tavasszal 5 millió hektáron szok-

tak tengerit vetni, ezúttal legalább 6 millió 500.000 hektárra emelkedik majd a tengerivel bevetett terület. A németekkel kötött megállapodás folytán számolnak azzal, hogy a napraforgóval bevetett terület az eddigi 200.000 hektárról 300.000 hektárra emelkedik, míg a gyapottal, lennel, kenderrel bevetett területek meg fogják haladni a 200.000 hektárt. A 10 millió hektárig még fennmaradó 3 millió hektáron kölest, szójababot, valamint más takarmánymagvakat fognak vetni.

Bizakodó hangulat a londoni és párisi tőzsdéken

A norvégiai háború e heti fejleményei után az általános bizakodás és a tartózkodás csökkenése mutatkozott úgy a londoni, mint a párisi tőzsdén. Londonban a szövetségesek újabb akciójától csak az elkövetkező hetekben várnak nagyobb eredményeket, amely aztán a jelenlegi háborúknak teljesen új fordulatot adhat. Az iparban juttatott újabb hatalmas arányú állami rendelkezések következtében az ipari értékek jobb ár-elmelkedéseket értek el Londonban. Arra a hírre, hogy a blokádnál hatályosabbá tételére érdekében az angolok hitelekkel is hajlandók támogatni a kelturópai államokat, eme államok papírjaiban is némi árfolyamjavulás következett be. Párisban az e heti norvégiai események hatása alatt általános hausse van a tőzsdén, míg a belső pénzügyi rendszabályok hatása alatt a pénzpiac is javuló tendencia uralkodik. A veszélyeztetettnek tartott nyugateurópai semleges államok papírjaival szemben mutatkozik ugyan némi tartózkodás, de a párisi tőzsde alaphangulata általában bizakodó. Svájcban a tőzsde és pénzpiac tartózkodása tovább tart. Hollandiában változatlanul nagy az izgalom, ami a holland kormány újabb gazdasági rendszabályok életbe lépésére indította. Svédországban az izgalom továbbra sem csökkent, sőt a határmenti városok és falvak kiürítése miatt a svéd kormány különböző gazdasági rendszabályokat is alkalmazott, többek között elrendelte a vidékekre az általános moratóriumot is. Ugyanakkor megszigorították a devizarendszabályokat is.

Május 15-ig a pénzügyi hatóságok nem tartanak könyvvizsgálatot

Mint megírtuk, a pénzügyminisztérium a rendkívüli jövedelem megadóztatásához szükséges vallomás benyújtása határidejét május 15-ig meghosszabbította. Így május 15-ike két fontos vallomás benyújtásának a határideje: az egyik a most említett rendkívüli jövedelmi adóra vonatkozik, a másik arra, hogy kívánja-e az adófizető az adómentességet igénybevenni, vagyis az idei adó 50 százalékának megfelelő összeget külön lefizetni. A pénzügyminiszter úgy rendelkezett, hogy május 15-ig a pénzügyi ellenőrök ne tartanak könyvvizsgálatot és csak ezen határnap eltelté után folytathatják a kihágási jegyzőkönyvek felvételéhez.

(—) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.50—873.13, dollár 211.65—216.95, svájci frank 47.51—48.75, holland forint 112.40—115.20, palesztinai font 852.84—874.16, egyiptomi font 873.54—895.38, belgas 35.49—36.43. Devizák 33% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.67—32.50, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.63—4.77, dinár 2.98—3.05, (felár nélkül) török líra 92.

(=) A börtérmekek elosztása. A belügyminiszter előkötéssel tartott értekezleten, amelyen Marta Alexandru dr. királyi helytartó is részt vett, megállapították a börtérmekek elosztásának rendjét. A börtérmekek hetvenöt százaléka a hadseregnek, huszonöt százaléka pedig a polgári lakosságnak jut. A polgári lakosság számára a börtérmekek elosztását bizottság végzi, amely megállapítja a börtérmekek osztályozását és árát is. A börtérmekek az általuk feldolgozó nyersbőröket is ezen bizottság közbejöttelével kapják.

= A nagykereskedői engedélyeket az iparkamarai céghivatalnál is be kell jegyeztetni. A nagykereskedői engedélyek megkérésére az ellenőrzési törvényben adott határidő lejárt, sőt azon túl is adtak ki a késői jelentkezőknek engedélyeket. A minisztérium az ipar és kereskedelmi kamarák céghivatalára bízta annak ellenőrzését, hogy csak engedéllyel bíró kereskedő foglalkozik nagybani eladással. Az ellenőrzés megkönnyítése végett az engedélyekre rávezetik, hogy az a kamaránál bemutatandó. Így a kamara az illető céghez megjegyzést jegyez be, amely az engedély számát feltünteti.

= Húszi lei a vetni való bab maximális ára. A nemzetgazdasági miniszter rendeletet adott ki, amelyben a vetni való bab maximális árát húszi leiben állapította meg kilogrammonként. A rendelet azonnal életbe lépett.

= Hitelnyújtással élénkíti Anglia a délkeleti államokkal való gazdasági kapcsolatot. Anglia balkáni államokban akreditált követeli a napokban visszatértek állomáshelyeikre. A kapott utasítások gazdasági vonatkozásait Sir Frederic Leith-Ross professzor, Anglia gazdasági szakértője dolgozta ki, aki néhány évvel ezelőtt hosszabb tanulmányt írt eme államokban. Párisi és svájci hírek szerint az egyes angol követségek mellé angol bevásárló bizottságok érkeztek eme államokba, amelyek nemcsak bevásárlásokat eszközölnek, hanem szükség szerint megfelelő 3—5 éves hitelek nyújtására is javaslatokat tesznek eme államok számára. Az angol kormány ilyen hitelek nyújtásával akarja még intenzívebbé tenni Anglia és eme államok közötti árucseret forgalmát.

(—) A banati gabonárák. A temesvári piacon a gabonárák a következők: Búza 700 lei, tengeri 550 lei, zab 600 lei, korpá 450 lei, tőkmag 1400 lei, árpa 550 lei, napraforgómag 900 lei.

= Új illeték a hanglemezek, kották, rádiók és képművészeti tárgyak után. A Monitorul Oficial friss száma közli a zenészek, festőművészek, szobrászok nyugdíjintézetéről szóló törvényt. A nyugdíjalapot a következő jövedelmekből létesítik: A munkügyi minisztérium által megállapított bizonyos összegből, amelyet az Irók Nyugdíjgyűlése utal át az új nyugdíjpenzárhoz, a kották, zenei szakkönyvek, valamint festészet és szobrászati kiállítások után befolyó illetékekből. Ez az illetmény legkevesebb 7 lei kell, hogy legyen. A hanglemezek utáni 3 lei bélyegilletékből, továbbá mindenfajta szerzői jog négy százalékából. Ez a négy százalék egyenlő arányban terhel a szerzőt, a fordítót és a kiadót, illetve a színházat. Két százalékos olyan illetményből, amely a zenei hangszerek, gramofonok, rádiók eladásából származik. Ugyanez a két százalék szerepel, mint jövedelmi forrás az összes festészet és szobrászati művek után. Két százalék esik a nyugdíjalap javára a síremlékek, a templomi szobrok és a nyilvános emlékművek után is. A kiadó, vagy a színház nem hárthatja át sem részben, sem egészében a szerzőkre és fordítókra megállapított kvótát. Minden ilyen egyezés érvénytelen. A hangszerek stb. illetményei az eladót terhelik. A síremlékek, síremlékek stb. illetékei a munkálatok végrehajtóját terhelik. Az illetményekkel együtt kimutatást is be kell nyújtani a végzett munkáról és a munka jövedelméről. A kiállítások illetményei természetesen a kiállítókat érintik. Minden olyan szerv, amely a fenti terheket viseli, köteles bármikor bemutatni számadásait az esetleges felülvizsgálatoknak. Ha valaki nem tett elegendő bélyegvet a hanglemezekre, úgy a nyugdíjgyűlésnek joga van öt a bélyeg értéke ötszörösének megfizetésére büntetni, de a bírság legalább 1000 lei kell, hogy legyen. A nyugdíjgyűlés jövedelmét az állami jövedelmek elbírálása alá esnek, tehát a társadalombiztosító szervek által is behajtható.

= Ellenőrzik a forgalmi adó részbeni eltilkolását. A forgalmi és fényüzési adóról szóló törvény 4. szakaszának módosítása szerint a forgalmi adó sem az árú nettó ára, hanem a számla végösszege után fizetendő, vagyis a csomagolás, fogyasztási adó, fuvardíj és egyéb mellékjárulékok után is jár forgalmi adó. A pénzügyi hatóságok megállapítása szerint egyes ipari üzemek kibújnak a forgalmi adónak a fuvardíj utáni fizetése alól azzal, hogy a számlára rávezetik „farnco gyártelep” és a vevőt külön levélben terhelik meg a fuvardíjjal. Ennek ellenőrzése végett a pénzügyminiszter körrendeletet adott ki, hogy a pénzügyi főtisztviselők, akik a forgalmi adó ellenőrzésével vannak megbízva, vizsgálják felül az iparvállalatok könyveit abból a szempontból, hogy nem-e fordulnak elő ilyen utólagos fuvardíj megterhelések.

= A részvénytársasági vezetők proporcionális illetéke. A vállalati igazgatók és felügyelőbizottsági tagok jövedelmével kapcsolatban a pénzügyminisztérium 560.320—1940. szám alatt közölte a pénzügyigazgatóságokkal a központi bélyegbizottság határozatát, amely szerint a bizottság megállapítja, hogy mindezek a járandóságok a bélyegtörvény 15. szakaszának 4. pontjában foglalt aránylagos adó alá esnek.

Veszedelemes betörőbandát fogtak el Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Tegnap a bucarestii ügyészség fogházába szállították Florica Florescu betörővezér bandájának tagjait és pedig Gheorghe Mireat, aki Florescuyal együtt szökött meg a fegyházból és Dumitru Marint. Ezeknek segítségével követte el Florescu a polgári kórházak igazgatósági épületében azt a nagyszabású betörést, amelynek eredménye két millió lei volt. A két bűntárson kívül elfogták Dané Stefan, Cosioi Annát, Florea Dumitru, Maria Manu, Elena Petrescut és Gh. Albnt. Ezek Florescu tervei alapján az országúton autót alkalmazzák meg és támadásokat intéztek a benzínállomások ellen. Florescunak sikerült elmenekülni.

Mozi

MUSORI

Kedden, április 23-án és szerdán, április 24-én:
APOLLÓ: Táncolunk a világ körül (német film)

CAPITOL: Éjjel a Place Pigallon (francia film.)

CORSO: A szerenádné (angol film.)

SCALA: Magda (német film.)

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Kedden, április 23-án a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bratianu téren levő Götz gyógyszer-tár.

Gyárvarosban a Str. Stefan cel Mare 3 szám alatt levő Jahnér R. gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Dragalina téren levő Csillag gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újdsodán Banajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Szerdán, április 24-én a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszer-tár.

Gyárvarosban a Daciilor ucca 10 szám alatt levő Kovács dr. gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Ciprian Porumbescu uccában levő Sarga gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu ucca sarkán levő Craciun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újdsodán Banajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

DÉLIHÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10

SPORTSEMÉNYEK

Ripensia-Rapid 1:1 (1:0)

Bajnoki mérkőzés az Electrica-pályán 3000 néző előtt

Ideális futballidőben állott ki Temesvárott az Electrica-pályán a két csapat az alanti felállásban:

Ripensia: Pavlovici—Oprean, Lazar—Simatoc, Kotormány, Gál—Haas, Beke, Marcu, Nagy, Dobay.

Rapid: Radulescu—Márton, Lengheriu—Vintilă, Răsinariu, Moldovanu—Sipos, Bogdan, Barátky, Auer, Căpusan.

A 12-ik percig inkább Ripensia-fölény van, gördülékeny, szép támadásokkal közelítik meg a bajnokjelölt kapuját, viszont a Rapid támadásai is igen veszélyesek. A 12. percben Haas egy

szögletet ível a kapu elé, Kotormány lefejeji Marcu lába elé, aki a labdát gólba küldi. 30 perces mezőnyjáték után Marcu lö egy 30 méteres szabadrugást, de a bombát Radulescu védi. A második féldőt szél ellen játssza a Ripensia. A kiegyenlítő gól a 37-ik percben esik (1:1). Az utolsó percekben Ripensia-támadások futnak, de a Rapid-védők mindent mentenek.

A Ripensiából jók voltak Haas és Simatoc, de a többiek is dicséretes lelkesedéssel játszottak.

A Rapidből a közvetlen védelem, Barátky és Bogdan.

AMEFA—Unirea Tricolor 3:1 (2:0)

Az aradi munkások biztosan győzték le fővárosi ellenfelüket, amely csak a második féldőben volt veszélyes. Batrint és Floaret szabálytalankodásért Ritter bíró kiállította. A gólokat Reinhardt II. (2) és Szabó Béla, illetve Paraschiva szereztek.

CAMT—Gloria CFR 4:3 (3:0)

Nemzeti bajnoki mérkőzés.

CAMT: Eichler—Gerber, Galgóczi—Ieas, Szépe, János—Bindea, Tóth, Hoffmann, Reiter, Perszám.

Gloria CFR: Jusztin—Prassler, Cucula—Kiss, Sutor, Mihailescu—Bodea, Ströck, Demény, Manole.

Gyenge mérkőzés volt, mely a CAMT első félidei 3:0 vezetése ellenére majdnem végzetes volt számára, mert ha a Gloria CFR csapatát kevés szerencse támogatja, könnyen nemcsak egyenlítani tudott volna, hanem a mérkőzés eredményét is a maga javára fordíthatta volna.

Időes, tapogatózó játék után a 23-ik percben Bindea—Hoffmann összjáték után a centert játszó Hoffmann lövi az első gólt, a 28-ik percben ugyancsak Hoffmann a Reiteről kapott labdát adja a hálóba. A 43-ik percben Reiter fordulathól gyönyörű gólt lő. (3:0.)

A második féldő 2. percében Galgóczi hibájából Ströck a kifutó Eichler mellett rugja a galatiak első gólját (3:1). Erre a 17. percben Perszám szintén góllal válaszol (4:1). A galatiak csak ezután lendülnek játékba, a 29. percben Bodea góljával, a 37. percben pedig Milea védhetetlen kapáslövésével 4:3-ra szépítenek az eredményen.

A győztes csapatban a fedezetsor jó benyomást keltett, azonkívül Gerber és Hoffmann voltak jók.

A nemzeti bajnokság állása:

1. Venus	17	11	2	4	46:15	24
2. Rapid FC	16	8	6	2	47:31	22
3. Sp. Studentesc	17	6	9	2	36:28	21
4. UDR	17	5	9	3	27:25	19
5. Ripensia	17	6	5	6	26:29	17
6. CAMT	17	7	3	6	27:35	17
7. U-Tricolor	16	6	4	7	24:29	16
8. Carpat FC	17	6	4	7	26:22	16
9. AMEFA	17	7	—	10	27:32	14
10. Gloria CFR	17	6	1	10	18:17	13
11. Juventus	16	3	6	7	27:22	12
12. Victoria	16	3	3	10	13:26	9

Sport—Foto—Optic

A legolcsóbb sportcikkék és azok javítása

A. M. Mälley-nél

TIMISOARA
I. Str. Solderer 11.

Mica—Chinezul 5:3 (3:1)

Ismét érdemtelen vereséget szenvedett a Chinezul együttese Brádon. Az első féldőben a MICA 3 góljára a Chinezul csak Thierjung 11-es góljával tud válaszolni. A második féldőben a Chinezul nagyvonalú játékot mutat, mikor is Kovács két góljával már ki is egyenlített. (3:3.) Ezekután a bíró minden támadást csírájában fojt el és a MICA együttese nyeri meg a mérkőzést. A Chinezul csapata szépen és lelkesen játszott, kimagasló volt Molnár és Kovács játéka.

Timisoara ifjúsági válogatottja Arad ellen játszik

Az aradi ifjúsági válogatott vasárnap fölünyes játék után 4:1 arányban legyőzte Ploesti válogatottját. Kedden, április 23-án Temesvár ifjúsági válogatottja itthon játszik az aradi ifjúsági csapat ellen.

Timisoarai bajnokság

Banatul—Vulturii 3:1 (1:1). Politechnica—Fratelia 3:0 (0:0), Kadima—Progresul 3:2 (1:1), CFR—Patria 1:0 (0:0), Victoria—Cultura 3:2 (2:1).

Kik irányítják

a hadviselő Franciaország politikai és gazdasági életét?

A legfelsőbb tanács, a háborús bizottság, a kabinet és a titkos bizottságok szerepe a háboruban

Páris, április hó. Az átlagos francia újságolvasók gyakran összecserélik a háborúval kapcsolatos új intézmények és hatóságok címeit és feladatait. A Paris Soir most közli azoknak az intézményeknek a pontos nevét és szerepkörét, amelyek a háborús Franciaországot irányítják.

A háborús Franciaországnak három legfelsőbb hatósága van, amelyek az ország ügyeit intézik. A lista élén: a legfelsőbb tanács áll.

A legfelsőbb tanács francia-angol szövetségközi bizottság,

amelyben helyet foglalnak a szövetségesek politikai vezetői és katonai parancsnokai. A legfelsőbb tanácsnak a feladata az, hogy a hadviselésre vonatkozó minden kérdést megtárgyaljon.

A legfelsőbb tanács a háború kitörése óta hatszor ült össze. A legfelsőbb tanács hat ülése közül háromat Franciaországban, háromat Angliában tartott. Szeptember 14-én francia területen, szeptember 22-én Londonban, november 17-én Londonban, december 20-án Párisban, február 5-én Párisban, március 28-án pedig Londonban tartott ülést a legfelsőbb tanács.

Igen nagy jelentősége van a hadviselésben a háborús bizottság intézkedéseinek is.

A háborús bizottságnak csak francia tagjai vannak. A bizottság elnöke a köztársasági elnök, tagjai a nemzetvédelmi tárcák miniszterei, valamint a szárazföldi, tengeri és léghaderő legfelsőbb parancsnokai.

A HÁBORÚS BIZOTTSÁG ÉS A KABINET SZEREPE

A háborús bizottság eddig öt ízben tartott ülést a háború kitörése óta. Legutóbbi ülését március utolsó napjaiban tartotta.

A háborús bizottságnak döntő szava van a hadműveletek kezdeményezésében és a haditervek megváltoztatásában.

Ez a bizottság határozta el például a múlt év szeptemberének végén, hogy az offenzív hadviselés helyett védelmi hadviselésre tér át a francia

Electrica—CFR. Severin 2:1 (1:0)

B. liga mérkőzés az Electrica-pályán

A játék kezdetén a severiniek lendültek előbb támadásba és már a 6. percben alkalma van Peschkanak Szilárd lövését védeni. Fokozatosan eldurvul a mérkőzés, mire a bíró leállítja a játékot és megint a csapatokat. Ezek után mezőnyjáték következik. A 16. percben csak a szerencse menti a severiniek kapuját, majd a 24. percben Bíró lövését Robu kormerre menti, a szögletugrás szépen száll a középre, ahol Pozmor szerzi meg a labdát és megszerzi a vezető gólt. Szünet után Bíró áttöri a védelmet, szép lövéssel megszerzi csapatának a második gólt, a 21. percben Szilárd lö, lövése a kifutó kapus fölé száll el, Nanu elcsípi a labdát és védhetetlen gólt lő. (2:1).

A mérkőzés alatt a futball szépségeiből keveset láthattunk, inkább két jó erőben lévő csapat küzdelmének voltunk a szemlélői. Az Electricában jók voltak Peschka, Bíró, Barna és Pantea.

Az Ujpest pontot veszített vasárnap

A magyar bajnokság keretében az Ujpest csapata újabb pontot veszített a Haladás ellen. A Ferencváros meglepő könnyen verte a Kispest együttesét. A Kassai AC símán győzött a Bocskai ellen. Eredmények:

Ferencváros—Kispest 5:1 (1:0).

Ujpest—Haladás 1:1 (1:0).

Szeged FC—Gamma FC 3:3 (1:1).

Törekvés—Elektromos 1:0 (1:0).

Szolnoki MÁV—Taxisok 1:1 (1:1).

Keddi műsor: Nemzeti bajnokság A) osztály: Juventus—CAMT, Victoria—Rapid FC. Barátságos mérkőzések: Gloria—Ripensia, NAC—Carpat FC.

haderő, miután Lengyelországot elfoglalták a németek.

Ugyancsak döntő szava volt a háborús bizottságnak az orosz- finn hadjárat alkalmával is. Ez a bizottság határozta el, hogy Franciaország hajlandó megsegíteni Finnországot. A háborús bizottság biztosítja a hadvezetést és határozatait a minisztereknek és a haderők vezetőinek alkalmazniuk kell.

Ugyancsak döntő szerepe van természetesen a háborús Franciaország irányításában a háborús kabinetnek, amely Paul Reynaud miniszterelnökkel az élén az általános hadviselés lehetőségét teremti meg.

A háborús kabinet hetenként háromszor tart ülést. A háborús kabinet tagjai a miniszterelnök, a külügyminiszter, a nemzetvédelmi miniszter, a hadügyminiszter, a tengerészeti miniszter, a légügyi miniszter, a gyarmatügyi miniszter, a fegyverkezési ügyek minisztere, a pénzügyminiszter és a blokádmíniszter. A háborús kabinet tanácskozásaira meghívhatja a hedsereg magasrangú vezetőit, hogy határozataikhoz véleményüket kikérje.

TITKOS ÜLÉSEK

Jelentős szerepük van a francia közéletben a titkos bizottságoknak is. Ezeknek a titkos bizottságoknak a parlament két háza, a képviselőház és a szenátus titkos üléseit nevezik. Ezekben a titkos üléseken vitatják meg a hadviselésre vonatkozó interpellációkat.

Az 1914—18. évi világháború alatt a francia törvényhozás összesen tíz titkos ülést tartott. A mostani háború kitörése óta a képviselőház kétszer alakult át titkos bizottsággá, tehát kétszer tárgyalta a hadviselés kényes kérdéseit a nyilvánosság kizárásával, a szenátus pedig egy alkalommal tartott eddig a hadviselés kérdéseiben titkos ülést.

Ezek a fórumok intézik a hadviselő Franciaország életbevágó ügyeit.

Rádió

KEDD, APRILIS 23.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Művészlemez. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: A rádió zenekara. 14: Hírek. 14.20: A rádió zenekara játszik. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Egyházzenei hangverseny. 19.32: Hegedű hangverseny. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: „Szent György.” Felolvasás. 20.15: Cezar Frank hangversenye. 20.45: Hírek. 21: Verdi: Requiem. 22.20: Hírek. 22.40: Cselló hangverseny. 23.05: Requiem. Hanglemezek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Divattudósítás. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hochstrasser Ferenc fuvolázik. 18.35: „Százéves a fényképezés.” Előadás. 19.05: Szalózene. 19.30: „A magyar labdarugás útja.” Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: „Római hangképek.” Közvetítés. 20.50: Egészségügyi kalendárium. 21: „Az atyamester.” Drámai miniatűr. 21.30: Táncelemezek. 21.45: „Istenek alkonya.” (I. és II. felvonás.) 22.40: Hírek. 23.10: Táncczene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 18.15: Francia nyelvoktatás. 18.45: Mezőgazdasági előadás. 19.25: „Istenek alkonya.” I. felv.) 21.50: Szórakoztató hanglemezek. 22.20: Előadás. 22.40: Időjárásjelentés. 22.50: „Istenek alkonya.” (III. fev.)

SZERDA, APRILIS 24.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Olasz hangverseny. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: A rádió zenekara játszik. 14: Hírek. 14.20: A rádió zenekara folytatja műsorát. 16: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Görög keleti egyházi kórus. Hanglemezek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20.00: „Golgota.” Felolvasás. 20.20: A Boteanu templom énekora. 20.45: Hírek. 21: Hanglemezek. 21.45: Zongora hangverseny. 22.25: Hírek, sporthírek.

TENGEREK RABJA

Írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnyomás tilos.

Nézte, forgatta a másik levelet, aztán ráismert azokra a hosszú, hegyes cifrán kezdődő és kacskaringóban végződő betűkre.

Eloolvasta a megszólaltatást: „Kedves László”... Megnézte az aláírást... aztán összegyúrta a levelet és szép lassan, óvatosan, mintha tudta volna, hogy nem jó, amit tesz — bedugta a vörösen pukkadózó kis vaskályhába.

Olvasatlanul. Mert, aki meghalt, az legyen el is temetve. Akinek akkor nem volt a szíve sehol, amikor elindult, az ne küldjön most levélben kegyelem-morzskákat, szánalom-sorokat... az ne írjon, ne tizenjen... de ne is várjon semmit.

Kicsit felkavarta az a levél, hiszen olyan igyekezettel felejtgetett és amikor nem tudott felejtteni, akkor csak arra a búcsúzásra gondolt... hogy aztán már semmi se jusson eszébe... még az a játékos kis gyerek-szerelm se, amelytől — úgy érezte — soha nem fog tudni szabadulni.

Pedig azóta sokat búcsúzott már és mindig egyformán, mindig egyformán keservesen, nehezen... Irtózott az elválásoktól. Néha hetekkel, máskor meg napokkal, órákkal előbb elromlott már a kedve, készsülődött és magyarázgatta önmagának, hogy ennek így kell lenni, hogy valakinek mennie kell, hogy sem a hajó, sem az élet nem állhat meg és hogy a vonatokat is arra teremtették, hogy kipirult arcú vagy sápadtan búcsúzó emberekkel megrakva száguldjanak ismeretlen vidékek felé.

Nyúlt a másik levél után. Abban egy nagyon kedélyesnek ismert pajtása kérdezgette a legképtelenebb dolgokról... Hogy evett-e már fáról narancsot, hogy csókolt-e már fekete nőt... hogy látott-e már cápát... elysüllyedt-e már hajóval... és hogy ha legközelebb eljut Délamerikába, hozzon, de feltétlenül hozzon neki kitömött repülőhalat az Egyenlítő tájékáról.

22.35: Wagner „Parsifal” című operájának III. felvonása hanglemezeiről. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: „Emlékek Jókairól.” Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Beszkárt-zene. 15.30: Hírek. 17.15: Gyermekdélután. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Énekhangverseny. 18.45: „Londoni levél.” 19.00: Cigányzene. 19.25: Előadás. 20.05: „Háborús földrajzi tényezők.” Felolvasás. 20.15: Hírek. 20.25: Pátria-lemezek. 21: Varga József dr. kereskedelmi és iparügy miniszter beszél a Budapesti Nemzetközi Vásárról. 21.15: „Három huszár.” Operett három felvonásban, nyolc képben. 22.20: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.45: Magyar nóták és csárdások.

Budapest II. 19.45: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: „Régi jó idők muzsikája.” Előadja Csuka Béla. 22: Előadás. 22.25: Szalózene. 23.30: Hanglemezek.

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 25.

Csütörtökön, pénteken és szombaton a görög-keleti husvét nagyhetére való tekintettel a román rádióállomások csak mérsékelt műsort adnak.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13.50: Időjelzés, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 14: Hírek. 21: Hírek, sporthírek.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Címerfordítás. Elbeszélés. 11.45: Előadás. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Szalózene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatóknak. 17.45: Idő, időjárás, hírek. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Rendőrzene. 18.35: Márai Sándor elbeszélése. 19: Cigányzene. 19.45: Háttartási időszerű tanácsadó. 19.15: Hírek. 20.30: A tenger. Vigopera három felvonásban. 21.10: Külügyi negyedóra. 22: Hírek. 23.10: Szalózene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Magyar táncelemezek.

Budapest II. 18.40: Rendőrzene. 19: Angol nyelvoktatás. 19.50: Cigányzene. 21: Hírek. 21.25: Felolvasás. 22.50: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, APRILIS 26.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13.50: Időjelzés, étrend, egészségügyi tanácsok. 14: Hírek. 21: Hírek, sporthírek.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Ruszin ifjusági előadás.

Megmosolyogta az együgyű levelet, végigfutotta azt a két-három lapot, amelyen ilyesfélék állottak: „Szervusz tengerész, gondolj ránk, ha sós vizet iszol”... vagy pedig: „Megy a hajó, porzik az út utána”...

Szándékosan hagyta utolsónak azt a levelet, a melyiken belga bélyeg díszeltgette. Valy írt.

Rövid kis levél volt, megköszönte az algiri lapot, megírta néhány rövid sorban, hogy Onkel Fritz meghalt... és hogy már nincs Horgony-bár.

Valaki jött az életembe — írta — aki, legalább is úgy érzem — segíteni akar rajtam. Tanított hegedülni, hogy többet és jobbat tudjak, azt mondja, művészre képezet. Még nem tudom, mi lesz ebből, de ő valóra váltotta azt, amiről te beszéltél, mikor utoljára ültünk együtt... segít! Nem járhatok sehová nélküle, ezt a levelet is titokban írom... Gondoltam el kell ezeket mondanom neked, nehogy hiába keress, ha visszakérülnél Antwerpenbe. Szívesen gondol rád és sokszor üdvözlök Valy.

Igy végződött a levél. Sem több, sem kevesebb, nem volt benne.

A nyitott papírlapot odaajította az asztalkára maga mellé és nem tudta, hogy saját magát vagy a leányt sajnálja-e?

Hát mégsem ez lesz álmainak fehér asszonya. Nem ő az, akire olyan kínos vágyakozással gondolt, nem ő az, akit megálmodott, akit ezerszer festetett magának, a képzelet sokszínű palettáján kevergetve a ragyogó színeket.

Hát mégsem ő az! Pedig hogy beleélté már magát a gondolatba, hogy felrisszít zongora-tudományát és majd kiszáll Antwerpenben, majd kísérgeti a lányt, városról-városra, gondoskodik róla... megjavítja... elveszi feleségül...

A tizenkilenc évesek talán mind ilyen romantikusak. Az elsőről és az ötödikről egyformán azt hiszik, hogy az az igazi... tűzbe mennének érte... az életüket adnák oda... a függetlenségüket, karrierjüket, pénzt, érvényesülést... mindent halombarakva tennék oda a kiválasztott „igazi” lábai elé. És aztán rájönnek, hogy valahol hibáztak, hogy valahol melléfogtak... valami hiányzik abból a harmonikus kompozícióból, amelyet végigálmódtak... hogy hamis hangok csúsztak a szépek, jók és igaziak közé...

11.45: Előadás. 13.10: Séta a Nemzetközi Vásáron. 13.40: Hírek. 14: Énekhangverseny. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 16.45: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.10: Diákléletről. 17.45: Idő, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Cigányzene. 18.45: Előadás. 19.10: A rádió szalózenekara. 20.05: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Énekhangverseny. 20.55: Bajor Gizi előadása. 21.25: Országos Postás Zene- és Kultúregyesület hangversenye. 22.40: Hírek. 23.10: Mindenből egy keveset. Közvetítés. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Hanglemezek.

Budapest II. 18.50: Cigányzene. 19.10: Gyorsírótanfolyam. 20.35: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Császár Béla előadása. 21.55: Cigányzene. 22.35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, APRILIS 27.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13.55: Időjelzés, vízállásjelentés. 14: Hírek. 21: Hírek, sporthírek.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Ifjusági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? Ismerteti Radnóti Aladár dr. 13.10: Éneklő ifjuság. 13.40: Hírek. 13.55: Szabó Pál gondolkázik. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 16.45: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.15: Bábjáték. Közvetítés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 15.15: Címbalom hangverseny. 18.45: A házi betegápolás tudománya. Közvetítés. 19.15: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Elbeszélés. 20.40: Muzsikál a mult. Lehár Ferenc élete dalban, muzsikában és prózában. 22.40: Hírek. 23.10: A rádió szalózenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.25: Zongorahangverseny. 21: Hírek. 21.25: A kassai rádió műsorából. 22: A facipő. Előadás. 22.30: Kamarazene.

Európai magyar nyelvű hírszolgálat: 18.15: Bécs. 18.30: Prága (Reichsender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 18.50: Pozsony (298.8 m.) 18.50: Pozsony. 20: Prága (Reichsender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 20: Toulouse (328.6 m.), Marseille-Provence (400.5 m.) 20.55: Róma II. (245.5 m. és RH 31.15 m.) 22.15: London Nat. (261.1 m., RH 49.59 m. és 30.96 m.) 22.15: Bucuresti (364.5 m.) 23.15: Prága (Reichsender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 23.45: Pozsony (298.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. BH 49.2 m.) 23.45: Toulouse (328.6 m.) Nice PTT (247.3 m.) 23.50

László szaladt a harmadik tiszt kabinjába. Kezében kicsit meggyűrve Valy levele... Sárgás, alig száradt folt is árulkodott rajta... Ugy pottyant oda egy könnye, hogy maga sem tudott róla.

— Olvassa Signor, — nyújtotta oda Gloupacheknek a levelet. Amaz fogta az írást, hamar végigfutott rajta, aztán lenyomta a fiút maga mellé a üványra, öregesen átkarolta és nagy elégtétellel a hangjában azt mondta:

— Ugye, igazam volt?

— De ha ott maradok, minden másképpen történik... akkor én... akkor ő most...

— Ebben igazad van, akkor most te volnál abban a kellemes helyzetben, hogy gyámolítsd és költsed rá a kevéske pénzt, amit összeszedtél; akkor ő most nem vehetne hegedű-leckéket, hanem ott gubbasztana ugyanabban az alberleti szobában és ebédre-vacsorára sós heringet ennének... már ameddig futná az erszényedből. Ez történt volna. Áldom a sok undorító szeszt, amit beléd töltöttem és áldom benned az ellenállás hiányát, hogy olyan simán tudtalak a hajóra cipelni. Látod — folytatta Gloupachek — még azt sem bántam, hogy majdnem nekem rontottál, mikor rájöttél a „szörnyű valóságra”... Így volt ez jól!

— Elkezdni valamit és a kezdet-kezdetén abbahagyni — gyengesség. Vitézül kiállni, odaállni valaki mellé, aki egyedül van, aki elhagyatott, aki eldőlné és összeroskadna, ha nem támogatnák, — erény, de csak ameddig az értelemmel nem kerül összeütközésbe. Abbahagyni egy induló életet, amely minden komizsága, megpróbáltatása és veszélye ellenére is mindenekfelett szép... amely a világ-csavargást összefűzi a világ-látással, amely a gyerekből férfit nevel, a puha izmokat acéllá kovácsolja, és amelyből ezer szerelemnél értékesebb férfi-barátságok születnek... ugy-e igazam van, — nézett most Gloupachek László szemébe — amikor azt mondom, hogy örültséggel itthagyni a tengert, a hajót, a kikötők légióját... egy leányért?

László csak ült... csak ült és mert nagyon igazságos volt, most is igazat kellett, hogy adjon az egyre jobban lelkesedő Gloupacheknek, aki a tenger profétájává szegődve — dicséretet zengett.

(Folytatjuk)

Megtalálták egy híres alkimista földalatti műhelyét

Hogyan kellene tojásból aranyat csinálni

Különös kalandja akadt egy Franciaországban utazgató amerikai társaságnak, mely a Dauphine-megyebeli hegyekben túrázott. A két családból álló társaságot a hegyek között felhőszakadás lepte meg, úgyhogy a kilenc amerikai kénytelen volt bemenekülni egy régi váromladék kövei közé, hogy legalább a villámcsapások ellen védekezzenek.

A vihar nem hagyott alább és nem volt remény arra, hogy a társaság még a sötétség beállta előtt elhagyhassa a régi vár környékét. Miközben tehát éjszakai szállás után kutattak, végigjárják a romokat s a már sötétedő alkonyatban megtörtént az a baleset, amely a szerencsés embereket az újabb idők egyik legértékesebb felfedezéséhez segítette.

„HOL VAGY MARY?”

Flens Mary, a társaság tizenhétéstendős leánytagja, egyszerre nagyot kiáltott s a többiek szemeláttára hirtelen eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

A leány alatt váratlanul beszakadt egy fűvel benőtt boltív, amelynek métervastag köveit az évszázadok már régen szótmarokták és Mary a mélységbe zuhant, amelynek nyílását sötétben látogott a kétségbeesett családtagok előtt. Az általános rémület csak két-három percig tartott, mert máris felhangzott az eltűnt leány kiáltása:

— Halló! Semmi bajom! Nem ütöttem meg magam! Szereztek kötelet és húzzatok ki ebből az oduból!

A zápor ellenére is a férfiak óvatosan megközelítették az üreget és teljesítették Mary kívánságát. Lebocsájtották a kötelet, de most már zseblámpát kért a leány. Azt is megkapta.

— Halló! — kiáltotta — eszemárgába sincs felmenni, inkább ti jöjjetek le mindnyájan, azt hiszem, valami kinzókamrára bukkantam!

Több se kellett az amerikaiaknak, akik mindegyik „kísérteteket” s más rendkívüliségeket kerestek. Percek múlva az egész társaság együtt volt egy hatalmas boltíves pincefélében. Mindenekelőtt kiderítették, hogy a beszakadt boltív azért roppant össze a leány lépte alatt, mert valamikor kemény volt benne s ennek a nyílását csak puha földdel temette be az idő. A villanylámpák fényénél azonban kitérültek előttiük egy régi-regi világ és annak sok-sok furcsasága.

Orvosok, mérnökök voltak a társaságban, a felfedezés tehát méltó kezükbe jutott s ezek a tanult emberek rögtön megállapították, hogy

egy rég elmúlt század aranycsináló műhelyét sikerült megtalálniuk.

A pincerészben ugyanis négy óriási nyitott tűzkemence sorakozik egymás mellé a tégelyek, edények, kanalak sokasága most is ott lóg a falakba vert szögeken. Mintha a várkastély utolsó aranycsinálója egy órával azelőtt hagyta volna el a helyét: olyan rend volt a laboratóriumában.

ÉVEZREDES, DE KIVIHETETLEN ABRÁND

Az arany, a szép, tompasárga arany, amióta a világ áll, mindig nagyhatalom volt s évezredek óta kísérleteztek az emberek, hogy mint majdnem vala-

mennyi más anyagot, az aranyat is, mesterségesen állítsák elő. Egyesek becsületesen, önzetlenül kutattak, mások kihasználták az emberek kapzsiságát és jó üzletet csináltak belőle.

Európa kiskirályai: a várurak, akik rendszerint különféle hadviselések alatt állandó pénzszűkében voltak, szívesen fogadták a vándor alkimistákat, berendezték munkahelyüket s nem egyszer maguk is beálltak bűvészinak az aranycsinálók mellé. Egyetlen esetről sincs azonban tudomása a történelemnek, hogy a pénzszűke az alkimisták útján megszűnt volna.

Regny vára amelyben az amerikai társaság egy ilyen alkimista-műhelyre ráakadt, egykor a Fleuven bárói család tulajdona volt. 1700 körül ez a család kihalt, de maga a vár már százötven évvel ezelőtt is lakatlan volt. Az utolsó Regnyt a fekete éhhalál vitte el s azóta a környékbeliek, akik rendkívül babonás emberek, a várnak még a közelében sem jártak.

Az amerikaiak nemcsak magát a pincét tárták fel, hanem megtalálták egy, az akkor ismert világ leghíresebb alkimistájának: Alion mesternek valamennyi „aranycsináló” receptjét, egész könyvtárát, légmentesen eldugasztott kellékeit és vegyszereit. De, hogy maga Alion és bűvészinása hová lett, az talán örök titok marad.

Néhány receptet a következőkben rekonstruáltuk:

1. Végy néhány tojást s a sárgáját tedd ezüstserlegbe. Százhusz napig mindig melegen tartott helyen hagyd. Még jobb, ha trágyába teszed. A hőség százhusz nap alatt a tojást eleven vérré alakítja át. Keverj bele két rész színezüstöt, némi téglaport és csurgasd hozzá egy éppen akkor leölt tyúk vérére. Másnapra kész az arany...

(A tojás valóban oxidálja az ezüstöt és megfelelő kezeléssel természetesen arany hozzávetésével valami vegyületfélé nyerhető, ami hasonlít a színaranyhoz. A tyúkvér és a téglapor azonban csak körítés volt Alion mester — szélhámoságához.)

2. Egy mágikus recept: „A nyírfa kérge alól nyert levét tedd ezüstedénybe (érdekes: az alkimisták mindig ezüsttel dolgoztak!) és ha telihold jön, tedd ki az edényt a harmatos fűbe. Éjfélkor megláthatod, hogy aranyszárnyu tündérek tácolnak az edény körül. Fogjál el közülük egyet s ha könnyezni kezd, hullasd ezeket a könnyeket a nyírfa levébe.

Minden egyes könnyesepp színarannyá válik!”

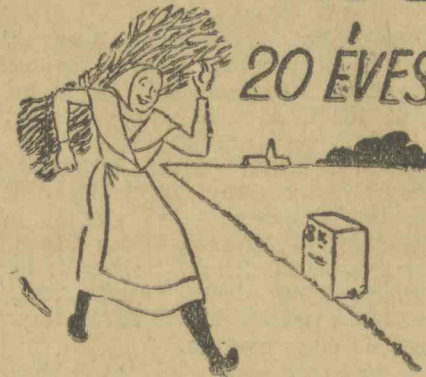
(Világos, hogy ez a recept a régi vár urának tökéletes félrevezetésére szolgált. De az is kétségtelen, hogy Alion mester néha számolt a rezsivel is, mert egész bizonyosan — a saját zsebéből hullajtott aranykőveket az ezüstedénybe...

RÉGI SZÉLHÁMOSOK

Az évezredek ábránd ezermesterei így vezették félre a jóhiszemű várurakat. A híres milánói sarlatán: Francesco Borro alkimista nyomán Alion mester a Bölcsék kövével is dolgozott a feljegyzések szerint. Bölcsék Köve alatt azt értették a régiek, hogy létezik egy ásványféle, amelynek a tulajdonosa bármilyen anyagot megváltoztathat s eset-

L'ABAM

20 ÉVES

Hogyan nyertem vissza?

Vége a lábbántalmaknak! Vége a tyúkszemeknek! Ezzel a gyógyhatású lábfürdővel éri el!

Kergesse ki a fáradtságot lábaiból, nyújtson enyhét megkínzott lábainak és szabaduljon meg tyúkszemétől. Ennek a legegyszerűbb módja az, hogy hintsen egy maroknyi „Saltrates Rodell” lábfürdőjébe (a víznek szép tejszerűnek kell lennie). Ezek a híres gyógyhatású sók felszabadítják a gerjedő oxigént, amely behatol a bőrszövetekbe, enyhíti a fájdalmakat, duzzadásokat és égéseket, „kivonja” a fáradtságot az izmokból, helyreállítja az egészséges vérkeringést a lábfejen és a lábszáron. A keményedések „feloldódnak”; a tyúkszemek megpuhulnak olyannyira, hogy egyszer és mindenkorra újraival könnyűszerrel kiszedheti őket. A járás örömmé lesz „Saltrates Rodell”. Minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertárban kapható.

leg fából is készíthet aranyat. Ami azt illeti, a Bölcsék Köve nem is volt olyan lehetetlen álom. Valahol, valamikor feltétlenül élt egy tudós, aki megfejtette a radiumaktivitás titkát egyes ásványokban és azt is kikutatta, hogy a rádium megváltoztatja az anyagok összetételét.

Amerika most boldog, mert megtalált egy ilyen „Bölcsék Kövét” és az ökölnyi pirosas-feketecsíkos ásványt már Párisban vegyelemzik. Alion mester csodálatos köve ólomszekrénybe zárva pihent évszázadok óta. Ólom és rádium... Ki lehetett a Curie-házaspár titokzatos elődje?

Egy ugyancsak ólomlemezekkel bélelt, művészi faragott és fantasztikus ábrákkal kirakott szekrényében emberfejnagyságu szakadozottszélű, meteorit-hoz hasonló ásványt leltek az amerikaiak. Mellette ott volt Alion mester írása is, amely szerint ezt a követ egy csodálatos éjszakán a Vénusz csillagban lakó élőlények küldték ajándékba.

Hogy Alion mekkorákat tudott füllenteni, kitűnik ennek az iratnak a szövegéből:

„Láttam, hogy valaki barátságosan integet nekem a csillagról... aztán kiemel egy tűzgolyót a mérhetetlen pokolból és felém hajítja. Sisteregve repült a kő hosszú lángívben felém és apró sátni fiúk követték útját. Megragadtam a követ és eltettem, mert a kőnek csodálatos ereje van: halottakat is lehet vele ébreszteni!”

APRÓ HIRDETÉSEK

Állást keres

Jó házból való fiú tanulónak menne, csakis könnyebb szakmára. Cím a kiadóban. 929

Házi parkirozást, kertek átalakítását, valamint rendbehozását vállalom. Hoffmann Rudolf kertész III., Prelungit Mures 5. Casa Ditrich, la Calea Ghiorocului. 923

Öt nyelvet beszélő fiatal 31 éves, intelligens kereskedő ügynöki, raktárnoki, vagy inkasszánsi állást keres 400 ezer lei garanciával. Címeket „Megbízható” jelígre a kiadóba kérek. 906

Középiskolát végzett úrilány, helyes román, magyar nyelvtudással, némi francia nyelvismerettel, gyermek mellé állást keres. Cím a kiadóban. 911

Házmesteri állást keres gyermektelen középkorú házaspár, kisebb bérházba. IV., Str. Olanescu 3. Tóth. 945

Bútor és egyéb csomagolást vállalom. Magera György III., Str. Airadna 23 szám. 896

Alkalmazás

Fiatal mindenes, jó bizonyítványokkal két személyhez felvétetik. Bulev. Mihai Viteazul 15. Sütő. 922

Lakás

Déli fekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten és 3 szobás lakás II. emeleten május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Református bérházban kettő lakás május 1-re kiadó. III., Str. Timotei Cipariu 1. 912

Kiadó a II. kerületben közel a 2-es villamoshoz kétszobás, modern családi ház. Felvilágosítást IV., Strada Preyer 34 alatt. 909

Háromszobás lakás május 1-re II. kerületben Str. Dacilor 10 alatt kiadó. Közelebbit: 38—48 telefonszám alatt. 907

Modern egyszoba, fürdőszobás lakást azonnalra keresek az I.—II. kerületben. Cím a kiadóban. 919

Különbejárattú csinosan bútorozott szoba, fali mosdóval kiadó. III., Str. Domnita Balasa 32. 923

Állás-velet

Erdélyi nagy városban jól bevezetett, modernül felszerelt kötöttárnyár eladó. Cím: Rudolf Mosse, Kolozsvár.

Ház eladó a Munkás-telepen Str. Băntania 35. 920

Különféle

Vadászkutya barna, Diana névre hallgat, elveszett. Megtalálója jutalom ellenében adja le Lázics puskaművésznél I., Str. Eminescu. 935

Bérlet 250—350 holdig kerestetik. Írásbeli ajánlatot kérek Litsek Timisoara III., Str. Romulus 11. címre. 917

Négyhónapos szürkés-barnás vadászkutya elveszett, becsületesen megtalálója jutalom ellenében Eugen de Savoia 7 alatt adja át Pavel Negreanu cégnél. 918

Szép farkaskutya elköltözés miatt elajándékozandó. I., Tache Ionescu 21. 921